

SESSION ORDINAIRE 2025-2026

3 DÉCEMBRE 2025

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**modifiant le Code des impôts
sur les revenus 1992 en ce qui concerne
la réduction d'impôt relative
aux titres-services**

N° A-176/1 – 2025/2026

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**visant à soutenir la revalorisation salariale
des travailleurs titres-services prestant
dans le dispositif bruxellois**

N° A-177/1 – 2025/2026

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**visant à assurer durablement
la revalorisation salariale
des aides ménagères
en Région de Bruxelles-Capitale**

N° A-217/1 – 2025/2026

RAPPORT

**fait au nom de la commission
des Affaires économiques et de l'Emploi**

**par Olivier Willocx (FR), Karine Lalieux (FR)
et Stijn Bex (NL)**

GEWONE ZITTING 2025-2026

3 DECEMBER 2025

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**tot wijziging van het Wetboek
van de Inkomstenbelastingen 1992
voor wat de belastingvermindering
voor dienstencheques betreft**

Nr. A-176/1 – 2025/2026

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**ertoe strekkende de loonsverhoging
voor de dienstenchequewerknemers
die werken binnen het Brussels stelsel
te ondersteunen**

Nr. A-177/1 – 2025/2026

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**ertoe strekkende de loonsverhoging
voor de huishoudhulp in het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest duurzaam
te waarborgen**

Nr. A-217/1 – 2025/2026

VERSLAG

**uitgebracht namens de commissie
voor de Economische Zaken en de Tewerkstelling**

**door Olivier Willocx (FR), Karine Lalieux (FR)
en Stijn Bex (NL)**

Ont participé aux travaux de la commission:

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelge-
nomen:

Membres effectifs

Vaste leden

MR	:	Loubna Azghoud, Angelina Chan, Ludivine de Magnanville, Olivier Willocx.
PS	:	Hasan Koyuncu, Fadila Laanan.
PTB	:	Francis Dagrín, Mihaela Drozd.
Les Engagés	:	Elhadj Moussa Diallo.
Groen	:	Emile Luhahi.
Team Fouad Ahidar	:	Najima El Arbaoui.
N-VA	:	Gilles Verstraeten.

Membres suppléants

Plaatsvervangers

PTB	:	Abdourahmane Baldé.
Les Engagés	:	Gladys Kazadi.
Ecolo	:	Farida Tahar.
Groen	:	Stijn Bex.

Autres membres

Andere leden

MR	:	Clémentine Barzin, Ariane de Lobkowicz.
PS	:	Karine Lalieux.
DéFI	:	Gisèle Mandaila, Jonathan de Patoul.
Vooruit.brussels	:	Ilyas Mouani.
Open Vld	:	Imane Belguenani.

I. Ordre des travaux

La commission décide de joindre la discussion des propositions d'ordonnance n^{os} A-176/1, 177/1 et 217/1 – 2025/2026.

II. Ajouts de cosignataires aux propositions d'ordonnance n^{os} A-176/1 et A-177/1 – 2025/2026

Farida Tahar et Elhadj Moussa Diallo sont ajoutés, avec l'accord des auteurs, à la liste des cosignataires des propositions d'ordonnance n^{os} A-176/1 et A-177/1 – 2025/2026.

III. Exposés introductifs

III.1. Exposé introductif de Jonathan de Patoul, auteur principal de la proposition d'ordonnance n^o A-176/1 – 2025/2026

Jonathan de Patoul expose que la résolution du 28 novembre 2025 'visant à soutenir la revalorisation salariale des travailleurs titres-services bruxellois' (*Doc. parl.*, Parl. Rég. Brux.-Cap., 2025-2026, n^o [A-181](#)) a permis de revaloriser la rémunération des travailleurs titres-services actifs en Région bruxelloise en 2025. Les propositions d'ordonnance n^{os} A-176/1 et 177/1 forment un dispositif cohérent visant à pérenniser cette revalorisation en 2026 et au-delà, en augmentant le prix des titres-services et en révisant le montant de l'intervention régionale (c'est l'objet de la proposition n^o A-177/1) et en supprimant la réduction d'impôt à laquelle le recours aux titres-services donne droit (c'est l'objet de la présente proposition).

Ces deux propositions ont pour finalité de créer un cadre juridique favorable à la conclusion d'un accord social qui mette fin à la discrimination dont sont victimes les travailleurs titres-services bruxellois par rapport à leurs homologues flamands et wallons.

La suppression de la réduction d'impôt permet, avec une incidence minime pour les consommateurs de titres-services, de libérer un montant estimé à 19 millions d'euros à partir de 2028 pour le budget régional, ce qui est bienvenu dans le contexte actuel de contraintes financières.

La déduction fiscale, plafonnée à 260 euros (-15 % sur les 172 premiers titres-services), profite principalement aux ménages à revenus moyens élevés. La suppression en est donc conforme au principe d'équité sociale, puisqu'elle autorise la réorientation de ces moyens vers des politiques ciblées.

I. Regeling van de werkzaamheden

De commissie beslist om de bespreking van de voorstellen van ordonnantie nrs. A-176/1, 177/1 en 217/1 – 2025/2026 samen te voegen.

II. Toevoeging van medeondertekenaars aan de voorstellen van ordonnantie nrs. A-176/1 en A-177/1 – 2025/2026

Farida Tahar en Elhadj Moussa Diallo worden, met instemming van de indieners, toegevoegd aan de lijst van medeondertekenaars van de voorstellen van ordonnantie nrs. A-176/1 en A-177/1 – 2025/2026.

III. Inleidende uiteenzettingen

III.1. Inleidende uiteenzetting van Jonathan de Patoul, hoofdindieners van voorstel van ordonnantie nr. A-171/1 – 2025/2026

Jonathan de Patoul legt uit dat de resolutie van 28 november 2025 'ertoe strekkende de loonsverhoging voor de Brusselse dienstenchequewerknemers te ondersteunen' (*Parl. St.*, Br.Parl., 2025-2026, nr. [A-181](#)) het mogelijk maakte de Brusselse dienstenchequewerknemers voor 2025 een loonsverhoging toe te kennen. De voorstellen van ordonnantie nrs. A-176/1 en 177/1 vormen een samenhangend geheel dat tot doel heeft om die loonsverhoging in 2026 en de jaren erna te bestendigen door de prijs van de dienstencheques te verhogen en het bedrag van de gewestelijke tegemoetkoming aan te passen (daarover gaat voorstel nr. A-177/1) en door de belastingvermindering waarop het gebruik van dienstencheques recht geeft, af te schaffen (daarover gaat dit voorstel).

Beide voorstellen zijn erop gericht een gunstig wettelijk kader te creëren voor het sluiten van een sociaal akkoord dat een einde moet maken aan de discriminatie van de Brusselse dienstenchequewerknemers ten opzichte van hun Vlaamse en Waalse collega's.

Door de belastingvermindering af te schaffen zal vanaf 2028 naar schatting 19 miljoen euro vrijkomen voor de gewestbegroting en dat is in de huidige benarde financiële toestand welgekomen. De impact voor de gebruikers van dienstencheques blijft evenwel beperkt.

De belastingaftrek, geplafonneerd op 260 euro (-15% op de eerste 172 dienstencheques), komt vooral ten goede aan gezinnen met een hoog gemiddeld inkomen. De afschaffing ervan is dus in overeenstemming met het beginsel van sociale rechtvaardigheid, aangezien die middelen dan kunnen worden herbestemd voor doelgerichte beleidsinitiatieven.

La suppression proposée répond également à un objectif de simplification, en réduisant la complexité administrative liée au suivi de cette déductibilité.

La priorité reste la conclusion d'un accord social.

III.2. Exposé introductif de Gisèle Mandaila, autrice principale de la proposition d'ordonnance n° A-177/1 – 2025/2026

Gisèle Mandaila déplore que l'accord social ayant permis la revalorisation des salaires dans le secteur des titres-services ne concerne que la Wallonie et la Flandre, à l'exclusion de Bruxelles. Elle constate que cette discrimination à l'égard des aides ménagères bruxelloises a été unanimement condamnée. Son groupe a donc élaboré une solution pour 2025, en déposant la proposition de résolution précitée, et pour 2026, en soumettant aux votes les propositions d'ordonnance n°s A-176/1 et 177/1. Ce dispositif cohérent vise à faciliter la conclusion d'un accord social pour Bruxelles.

La proposition n° A-177/1 a été déposée fin septembre 2025, en vue d'une entrée en vigueur le 1er novembre 2025. Le report de son examen en commission rend nécessaire une mise à jour du texte initial. C'est l'objet des amendements n°s 2 à 4.

L'amendement n° 2 augmente de 1,20 euro le prix d'acquisition par titre-service, en vue d'aligner le salaire horaire des aides ménagères bruxelloises sur celui de leurs collègues flamandes et wallonnes. Cette proposition répond à une recommandation de Pluxee, l'opérateur des titres-services en Belgique: un chiffre rond est préférable car l'augmentation de 0,77 euro prônée par la proposition d'ordonnance n° A-217/1 engendrera des erreurs dans les commandes passées par les utilisateurs. Or, les erreurs de montant invalident les commandes, ce qui génère des surcharges administratives. En outre, un sondage d'IDEA Consult montre qu'une majorité des utilisateurs sont disposés à accepter une augmentation de 1 euro ou plus si elle améliore la rémunération des aides ménagères. Un garde-fou est prévu: faute, au 1er janvier 2026, d'accord social rehaussant les salaires bruxellois au niveau flamand et wallon, l'intervention régionale sera diminuée de 1 euro. Si un accord social en ce sens est conclu ultérieurement, cet euro sera restitué rétroactivement, ce qui garantira une revalorisation salariale à partir du 1er janvier 2026.

L'amendement n° 3 dé plafonne les frais complémentaires, à la lumière du recours en annulation pendant devant le Conseil d'État. Cette libéralisation, déjà mise en place dans

De voorgestelde afschaffing leidt ook tot een vereenvoudiging doordat de administratieve rompslomp die gepaard gaat met de follow-up van de fiscale aftrekbaarheid, zal verminderen.

Het belangrijkste is dat een sociaal akkoord kan worden gesloten.

III.2. Inleidende uiteenzetting van Gisèle Mandaila, hoofdindiener van voorstel van ordonnantie nr. A-177/1 – 2025/2026

Gisèle Mandaila betreurt dat het sociaal akkoord waardoor een loonsverhoging kon worden doorgevoerd in de dienstensector, enkel betrekking heeft op Wallonië en Vlaanderen, en niet op Brussel. Zij stelt vast dat iedereen die discriminatie van de Brusselse huishoudhulpverleners veroorzaakt. Haar fractie heeft daarom een oplossing uitgewerkt voor 2025 door het eerder genoemde voorstel van resolutie in te dienen. Voor 2026 wil ze dan weer een oplossing aanreiken door de voorstellen van ordonnantie nrs. A-176/1 en 177/1 ter stemming voor te leggen. Die teksten, die op elkaar aansluiten, moeten het gemakkelijker maken om een sociaal akkoord te sluiten voor Brussel.

Voorstel nr. A-177/1 werd eind september 2025 ingediend. Het is de bedoeling om het vanaf 1 november 2025 in werking te laten treden. Doordat de bespreking in de commissie werd uitgesteld, moet de oorspronkelijke tekst worden aangepast. Daarover gaan de amendementen nrs. 2 tot 4.

Amendement nr. 2 verhoogt de aankoop prijs van dienstencques met 1,20 euro om het uurloon van de Brusselse huishoudhulpverleners in overeenstemming te brengen met dat van hun Vlaamse en Waalse collega's. Dat voorstel komt tegemoet aan een aanbeveling van Pluxee, het Belgische uitgiftebedrijf van dienstencques. Een afgerond bedrag verdient de voorkeur, want de verhoging met 0,77 euro die in voorstel van ordonnantie nr. A-217/1 wordt bepleit, zal leiden tot fouten bij de bestellingen door de gebruikers. Die zullen daardoor ongeldig worden, wat extra administratief werk met zich brengt. Bovendien blijkt uit een enquête van Idea Consult dat de meeste gebruikers niet gekant zijn tegen een prijsverhoging met 1 euro of meer, als de huishoudhulpverleners dan beter betaald worden. Er is een buffer ingebouwd: indien tegen 1 januari 2026 geen sociaal akkoord is bereikt om de lonen in Brussel op hetzelfde niveau te brengen als in Vlaanderen en Wallonië, zal de gewestelijke tegemoetkoming met 1 euro worden verminderd. Indien later een sociaal akkoord tot stand komt, zal die euro met terugwerkende kracht worden terugbetaald, waardoor een loonsverhoging vanaf 1 januari 2026 gegarandeerd is.

Amendement nr. 3 schrapt het plafond voor de bijkomende kosten naar aanleiding van het beroep tot nietigverklaring dat is ingediend bij de Raad van State. In de andere twee

les deux autres Régions, ne doit pas susciter d'inquiétude, vu la forte concurrence régnant en Région bruxelloise: des frais excessifs seraient directement sanctionnés par les consommateurs.

L'amendement n° 4 reporte l'entrée en vigueur au 1er janvier 2026.

Il est temps de passer de la parole aux actes et d'envoyer aux partenaires sociaux un signal fort, propice à faciliter les discussions entre les bancs syndical et patronal. Si le Parlement bruxellois entend prendre ses responsabilités, c'est aujourd'hui qu'il doit le faire, ou jamais.

III.3. Exposé introductif de Clémentine Barzin, autrice de la proposition d'ordonnance n° A-217/1 – 2025/2026

Clémentine Barzin partage avec les orateurs précédents la volonté de mettre fin à l'inégalité entre les aides ménagères selon les Régions où elles sont actives. Cet objectif fait l'unanimité. La question n'est donc pas de savoir s'il faut revaloriser le salaire des 26.000 aides ménagères bruxelloises, mais bien de déterminer comment le faire sans casser le pouvoir d'achat des utilisateurs, sans mettre le secteur en péril et sans fragiliser encore les finances régionales. On ne peut faire comme si Bruxelles n'affichait pas un déficit de plus de 1,2 milliard d'euros et une dette de 14,5 milliards d'euros, ou ne fonctionnait pas sous le régime des crédits provisoires.

Le groupe MR soutient pleinement la revalorisation salariale, mais refuse les mécanismes irréalistes ou disproportionnés pour les ménages, en particulier ceux de la classe moyenne, au risque de relancer le travail au noir.

La proposition n° A-177/1 emporterait un «choc tarifaire» (11,40 euros pour les 300 premiers titres-services puis 13,60 euros) incompatible avec l'étude précitée d'IDEA Consult qui montrait, à rebours de la présentation qu'en fait Gisèle Mandaila, que près de la moitié des utilisateurs refuseraient de payer plus de 10 euros par titre-service, tandis que moins de 15 % accepteraient de déboursier plus de 12 euros. La hausse du prix d'acquisition proposée pousserait certains ménages à réduire les volumes achetés ou à se tourner vers le travail informel, ce qui fragiliserait les aides ménagères en les renvoyant vers moins de droits et davantage de précarité.

La proposition n° A-176/1 est plus problématique encore, puisqu'elle supprime entièrement la déductibilité fiscale, sans phasage ni ciblage. Passer de 15 à 0 % constituerait un

gewesten kunnen de kosten reeds vrij worden bepaald. Door de sterke concurrentie in het Brussels Gewest hoeft dat geen zorgen te baren: buitensporige kosten zouden meteen worden afgestraft door de gebruikers.

Amendement nr. 4 verschuift de datum van inwerkingtreding naar 1 januari 2026.

Het is tijd om de daad bij het woord te voegen en een sterk signaal te geven aan de sociale partners, een signaal dat de gesprekken tussen de vakbonden en de werkgevers zal vergemakkelijken. Als het Brussels Parlement zijn verantwoordelijkheid wil nemen, is het nu of nooit.

III.3. Inleidende uiteenzetting van Clémentine Barzin, indieners van voorstel van ordonnantie nr. A-217/1 – 2025/2026

Clémentine Barzin wil net zoals de vorige sprekers dat er een einde komt aan de ongelijkheid tussen huishoudhulpverleners al naargelang van het gewest waar ze aan de slag zijn. Daarover is iedereen het eens. De vraag is dus niet of de lonen van de 26.000 Brusselse huishoudhulpverleners moeten worden verhoogd, maar wel op welke manier dat kan worden bewerkstelligd zonder de koopkracht van de gebruikers aan te tasten, de sector in het gedrang te brengen of de financiële toestand van het gewest verder te ondermijnen. We kunnen niet wegkijken van het feit dat Brussel een tekort heeft van meer dan 1,2 miljard euro en een schuld van 14,5 miljard euro, en dat er momenteel met voorlopige kredieten moet worden gewerkt.

De MR-fractie staat volledig achter de loonsverhoging, maar verwierpt onrealistische of disproportionele mechanismen voor de gezinnen, vooral uit de middenklasse, omdat die zwartwerk zouden kunnen aanzwengelen.

Voorstel nr. A-177/1 zou leiden tot een "prijsschok" (11,40 euro voor de eerste 300 dienstencheques en 13,60 euro voor de cheques voorbij dat aantal). Die valt niet te rijmen met de eerder genoemde studie van Idea Consult. Daaruit blijkt namelijk, in tegenstelling tot wat Gisèle Mandaila laat uitschijnen, dat bijna de helft van de gebruikers niet geneigd zou zijn om meer dan 10 euro per dienstencheque te betalen, terwijl minder dan 15% bereid zou zijn om meer dan 12 euro neer te tellen. De voorgestelde verhoging van de aankoop prijs zou ertoe leiden dat sommige gezinnen minder cheques gaan kopen of zouden kiezen voor iemand uit het informele arbeidscircuit. Daardoor zouden de huishoudhulpverleners in een kwetsbaardere positie terechtkomen, want ze zouden minder rechten genieten en minder werkzekerheid hebben.

Voorstel nr. A-176/1 is nog problematischer, want dat beoogt de belastingaftrek volledig af te schaffen, onmiddellijk en voor iedereen zonder onderscheid. Het herleiden van

«coup de massue» pour des ménages qui travaillent, paient leurs impôts, utilisent les titres-services pour concilier vie professionnelle et vie familiale, et pour qui la déductibilité n'est pas un luxe mais un élément qui équilibre leur situation financière tendue. La hausse du prix d'acquisition et la suppression de la réduction d'impôt entraînent un surcoût cumulé d'environ 2,70 euros par titre-service, particulièrement lourd pour les ménages moyens. La simplification administrative ne doit pas être atteinte au prix d'une complexification de la vie des familles bruxelloises.

En outre, rien ne garantit que les 13,5 millions d'euros dont la résolution citée par les préopinants demande qu'ils soient affectés à la revalorisation des salaires en 2025, arriveront effectivement dans la poche des aides ménagères. En effet, Federgon juge ce montant insuffisant pour couvrir le coût de la rétroactivité, estimé à 17 millions d'euros.

L'oratrice défend les trois piliers de sa propre proposition.

Premier pilier: la libéralisation des frais administratifs complémentaires, en supprimant le plafond de 0,30 euro, trop rigide. Libéralisation ne signifie pas absence de contrôle, comme le prouve l'exemple wallon. La Région wallonne a développé une plateforme où sont listés les frais pratiqués, pour éviter les abus. Ce modèle pourrait être repris à Bruxelles.

Deuxième pilier: l'augmentation de 0,77 euro du prix d'acquisition par titre-service, explicitement et exclusivement affectée à la revalorisation salariale, afin d'assurer un lien direct et traçable entre la contribution de l'utilisateur et le revenu des aides ménagères.

Troisième pilier: la réduction ciblée de la déductibilité à 10 %, permettant de dégager plus de 6 millions d'euros dès l'exercice 2027 tout en maintenant un avantage fiscal.

Ces trois piliers forment ensemble un dispositif cohérent, juridiquement sécurisé, budgétairement neutre et protecteur pour les utilisateurs, avec une entrée en vigueur au 1er janvier 2026, conformément aux attentes du secteur.

Les deux autres propositions vont «trop loin, trop vite», selon l'oratrice, sans garantir le financement ni l'exécution. La sienne témoigne au contraire d'une approche modérée, transparente, qui limite la hausse du prix nominal tout en préservant un avantage fiscal, sur la base du seuil d'acceptabilité pour les utilisateurs identifié par IDEA Consult. Toute réforme qui rendrait le dispositif légal nettement

die aftrek van 15% naar 0% zou een zware klap zijn voor de gezinnen die werken, belastingen betalen, dienstencheques gebruiken om werk en gezin beter te kunnen combineren en voor wie de fiscale aftrekbaarheid geen overbodige luxe is, maar iets dat evenwicht brengt in hun financiële situatie die al stevig onder druk staat. Door de aankoopsprijs te verhogen en de belastingvermindering af te schaffen stijgt de kostprijs van een dienstencheque met ongeveer 2,70 euro. Die stijging hakt er zwaar in bij gezinnen met een gemiddeld inkomen. De administratieve vereenvoudiging mag er niet toe leiden dat het leven moeilijker wordt voor de Brusselse gezinnen.

Bovendien is er geen garantie dat de 13,5 miljoen euro die luidens de door de vorige sprekers aangehaalde resolutie zou moeten worden bestemd voor de loonsverhoging in 2025, daadwerkelijk in de zakken van de huishoudhulpen zal belanden. Federgon is van mening dat dat bedrag niet zal volstaan om de kosten van de terugwerkende kracht, geraamd op 17 miljoen euro, te dekken.

De sprekerster verdedigt de drie krachtlijnen van haar voorstel.

De eerste krachtlijn bestaat erin de bijkomende administratieve kosten vrij te laten bepalen door het te strakke plafond van 0,30 euro af te schaffen. Het vrij laten bepalen van die kosten betekent niet dat er geen controle meer is, zoals blijkt in het Waals Gewest. Om misbruik te voorkomen, heeft dat gewest een platform ontwikkeld met een overzicht van de kosten die in rekening worden gebracht. Brussel zou dat model kunnen overnemen.

De tweede krachtlijn houdt in dat de aankoopsprijs van een dienstencheque wordt verhoogd met 0,77 euro. Die prijsverhoging is expliciet en uitsluitend bestemd voor de loonsverhoging, zodat er een rechtstreeks en tastbaar verband is tussen de bijdrage van de gebruiker en het inkomen van de huishoudhulpen.

De derde krachtlijn komt erop neer dat de aftrekbaarheid doelgericht wordt verlaagd tot 10%. Op die manier komt vanaf het boekjaar 2027 meer dan 6 miljoen euro vrij en blijft tegelijk een belastingvoordeel behouden.

Samen vormen die drie krachtlijnen een samenhangend geheel dat rechtszekerheid biedt, begrotingsneutraal is en de gebruikers beschermt, met een inwerkingtreding op 1 januari 2026, overeenkomstig de verwachtingen van de sector.

De andere twee voorstellen gaan volgens de sprekerster "te ver en te snel" en bieden geen garanties voor de financiering en uitvoering. Haar aanpak daarentegen is gematigd, transparant en beperkt de stijging van de nominale prijs met behoud van een belastingvoordeel. Zij heeft zich daarbij gebaseerd op de bovengrens die de gebruikers volgens de studie van Idea Consult aanvaardbaar vinden. Elke

plus cher augmenterait mécaniquement le risque de recours au travail non déclaré. La proposition à l'examen cherche un équilibre entre revalorisation salariale, consolidation du secteur, maîtrise budgétaire et maintien de l'adhésion des utilisateurs.

L'autrice invite les commissaires à soutenir son texte, qu'elle présente comme structurel, responsable et socialement juste, afin d'envoyer au secteur un signal clair.

À Bruxelles aussi, la revalorisation salariale des aides ménagères doit être réelle, durable et crédible.

IV. Discussion générale conjointe

Stijn Bex rappelle que le Parlement a déjà décidé, en adoptant la résolution précitée, que les aides ménagères doivent recevoir un salaire équitable, aligné sur ceux pratiqués en Flandre et en Wallonie. La résolution donne au gouvernement la mission de rencontrer cet objectif pour 2025. La question porte désormais sur la manière de financer durablement et de manière juste cette revalorisation pour les années suivantes.

L'orateur insiste sur la nécessité de prendre le temps d'un examen sérieux des différents textes déposés. Il n'exclut pas de voter rapidement si un consensus existe, mais refuse qu'un choix aussi important soit tranché dans la précipitation, vu la situation financière difficile de la Région. Des décisions difficiles devront être prises pour remettre les finances bruxelloises sur la bonne voie.

Le secteur des titres-services emploie 26.000 personnes, certes pour l'exercice de tâches essentielles, mais il reçoit pour ce faire environ 320 millions d'euros d'argent public. Ces emplois sont subventionnés à 70 %. Aucun secteur économique ne bénéficie d'un tel soutien et il est douteux qu'une légère réduction de ce soutien favoriserait le travail au noir.

Il serait utile au débat de connaître le pourcentage d'utilisateurs qui achètent moins de 300 titres-services par an, car il paraît évident que les volumes de 300 à 500 titres, soit 6 à 10 heures d'aide par semaine, ne concernent pas la classe moyenne inférieure, quoi qu'en dise Clémentine Barzin. Compte tenu de la situation financière, le député juge pertinent de mettre à contribution ceux qui peuvent se permettre de faire appel aux travailleurs titres-services pour leurs tâches ménagères.

Il est essentiel d'éviter que l'intervention régionale, en ce compris la réduction d'impôt, augmente du fait de la

hervorming die het wettelijke systeem fors duurder maakt, verhoogt automatisch het risico op zwartwerk. Het ter bespreking voorliggende voorstel probeert een evenwicht te vinden tussen een loonsverhoging, een consolidatie van de sector, een begroting onder controle en het behoud van een draagvlak bij de gebruikers.

De indiener verzoekt de commissieleden om haar tekst, die ze structureel, verantwoordelijk en sociaal rechtvaardig noemt, te steunen en zo een krachtig signaal te geven aan de sector.

Ook de Brusselse huishoudhulpverleners hebben recht op een echte, duurzame en geloofwaardige loonsverhoging.

IV. Samengevoegde algemene bespreking

Stijn Bex wijst erop dat het parlement door de eerder genoemde resolutie goed te keuren reeds heeft beslist dat huishoudhulpverleners een eerlijk loon moeten krijgen naar het voorbeeld van Vlaanderen en Wallonië. Die resolutie geeft de regering de opdracht om dat doel in 2025 waar te maken. De vraag is nu hoe we die loonsverhoging in de jaren daarna op een duurzame en eerlijke wijze kunnen financieren.

De spreker benadrukt dat we de tijd moeten nemen om de verschillende ingediende teksten grondig te bespreken. Hij sluit niet uit dat er snel wordt gestemd indien er consensus is, maar gelet op de benarde financiële toestand waarin het gewest zich bevindt, weigert hij om zo'n belangrijke keuze snel af te haspelen. Er zullen pijnlijke beslissingen moeten worden genomen om de financiën van Brussel weer op orde te krijgen.

De dienstenchequesector stelt 26.000 mensen te werk die essentiële taken uitvoeren, maar de sector ontvangt daarvoor wel ongeveer 320 miljoen euro aan overheidsgeld. Die banen worden voor 70% gesubsidieerd. Geen enkele andere economische sector krijgt zoveel steun en het is twijfelachtig dat een lichte verlaging van die steun zwartwerk zou aanmoedigen.

Voor het debat zou het nuttig zijn als we wisten hoeveel procent van de gebruikers minder dan 300 dienstencheques per jaar kopen, want het lijkt vanzelfsprekend dat mensen die 300 tot 500 cheques of 6 tot 10 uur hulp per week kopen, niet tot de lagere middenklasse behoren, wat Clémentine Barzin ook moge beweren. In het licht van de financiële toestand vindt het parlementslid het gepast om wie het zich kan veroorloven om dienstenchequekrachten in te schakelen voor zijn huishoudelijke taken, mee te laten betalen.

Dat is essentieel om te voorkomen dat de gewestelijke tegemoetkoming, inclusief de belastingvermindering, door

revalorisation salariale. La question de la déduction fiscale ne peut être dissociée de celle du prix du titre-service. Le député n'aperçoit aucune raison de maintenir une déduction de 15 ou même de 10 %. Il plaide pour que Bruxelles s'aligne sur la Région flamande et supprime cette réduction d'impôt, ce qui rapporterait 19 millions d'euros dès 2028. Selon lui, il s'agirait d'un signal indispensable à envoyer aux marchés financiers: le signal que le Parlement prend ses responsabilités pour remettre en ordre les finances régionales.

Concernant le prix du titre-service, l'intervenant juge logique qu'une hausse différenciée soit envisagée: plus limitée pour les premiers 300 titres, plus élevée pour ceux qui dépassent ce seuil, afin que ceux qui en utilisent le plus contribuent proportionnellement davantage.

L'orateur souhaiterait des éclaircissements à propos du plafonnement des frais administratifs des entreprises titres-services. Certains affirment que lever ce plafond affaiblirait la capacité du gouvernement à exiger du secteur que le 0,77 euro de revalorisation soit effectivement attribué aux aides ménagères; d'autres rappellent que le Conseil d'État pourrait en décider l'annulation.

Le commissaire insiste sur la nécessité d'une approche équilibrée et réfléchie, fondée sur des faits, qui assurent un cadre stable pour les prochaines années. Il faut éviter que les mesures qui seraient adoptées se voient remises en causes après quelques mois dans le cadre d'éventuelles négociations gouvernementales. Dans cette optique, le député a hâte d'entendre l'intervention du ministre de l'Emploi, pour guider le Parlement vers une décision solide, cohérente et pérenne.

Fadila Laanan rappelle que le dispositif des titres-services repose à Bruxelles sur le travail de 26.000 personnes, presque exclusivement des femmes, souvent en situation de précarité et toujours moins bien rémunérées que leurs homologues en Wallonie et en Flandre. Cette inégalité salariale est inacceptable et doit être corrigée.

Les propositions à l'examen reconnaissent le problème et ouvrent la voie à une revalorisation salariale, mais une réforme d'une telle importance doit être cohérente, juste et juridiquement garantie, et répondre à trois exigences: d'une part, chaque euro public débloqué doit aller aux travailleuses; d'autre part, l'effort demandé aux ménages doit rester proportionné et socialement progressif; enfin, la pérennité du dispositif doit être assurée.

L'oratrice identifie quatre points qui doivent impérativement être sécurisés: la date d'entrée en vigueur, le maintien du plafond de 0,30 euro pour les frais administratifs et les frais de déplacement, la progressivité du prix du titre-

de loonsverhoging zou stijgen. De belastingaftrek kan niet los worden gezien van de prijs van de dienstencheques. Het parlamentslid ziet geen reden om een aftrek van 15% of zelfs 10% te behouden. Hij zou willen dat Brussel die belastingvermindering afschaft, zoals ook het Vlaams Gewest heeft gedaan. Dat zou vanaf 2028 19 miljoen euro in het laatje brengen. Volgens hem zou dat de financiële markten het belangrijke signaal geven dat het parlement zijn verantwoordelijkheid neemt om de gewestfinanciën op orde te brengen.

De spreker vindt het logisch om de prijs van de dienstencheques gedifferentieerd te verhogen. Een beperkte prijsverhoging voor de eerste 300 cheques en een grotere prijsverhoging daarboven, zodat wie de meeste cheques gebruikt naar verhouding meer zou betalen.

Hij wil graag meer uitleg over de plafonnering van de administratieve kosten die de dienstenchequebedrijven aanrekenen. Sommigen beweren dat het opheffen van dat plafond het voor de regering moeilijker zal maken om van de sector af te dwingen dat de 0,77 euro loonsverhoging daadwerkelijk terechtkomt bij de huishoudhulp. Anderen wijzen erop dat de Raad van State zou kunnen beslissen om dat plafond te vernietigen.

Het commissielid benadrukt de noodzaak om een evenwichtige en weldoordachte aanpak te hanteren op basis van feiten om voor de komende jaren een stabiele regeling te garanderen. We moeten ervoor zorgen dat de aangenomen maatregelen niet na een paar maanden in vraag worden gesteld bij regeringsonderhandelingen. Het parlamentslid kijkt dan ook uit naar de toelichting van de minister van Werk, die het parlement moet helpen om een solide, samenhangende en duurzame beslissing te nemen.

Fadila Laanan wijst erop dat de Brusselse dienstenchequesector steunt op 26.000 mensen, bijna allemaal vrouwen, die zich vaak in een kwetsbare situatie bevinden en nog steeds minder betaald worden dan hun collega's in Wallonië en Vlaanderen. Die loonongelijkheid is onaanvaardbaar en moet worden gecorrigeerd.

De voorliggende voorstellen erkennen het probleem en efenen het pad naar een loonsverhoging, maar een hervorming van dergelijke omvang moet samenhangend, eerlijk en juridisch waterdicht zijn, en aan drie eisen voldoen. Ten eerste moet elke vrijgemaakte euro overheidsgeld naar de werknemers gaan. Ten tweede moet de inspanning die van de gezinnen wordt gevraagd, evenredig en sociaal progressief zijn. En tot slot moet de duurzaamheid van het systeem worden gegarandeerd.

De spreekster somt vier punten op waaraan niet mag worden getornd: de datum van inwerkingtreding, het behoud van het plafond van 0,30 euro voor de administratieve kosten en verplaatsingskosten, het progressieve karakter van

service et de l'intervention régionale, ainsi que la garantie que chaque euro débloqué finance réellement les salaires.

L'intervenante soutient l'amendement n° 4, qui règle la question de l'entrée en vigueur, mais se montre très critique à l'égard de l'amendement n° 3, qui vise à supprimer le plafond de 0,30 euro pour les frais complémentaires. Elle y voit une remise en cause d'un acquis social obtenu lors de la précédente réforme, avec le soutien du secteur et des syndicats, et souligne que la décision du Conseil d'État étant encore pendante, une modification législative fragiliserait la Région et affaiblirait les travailleuses. Son groupe votera donc contre cet amendement.

Concernant la progressivité du prix du titre-service, la députée estime que les montants prévus sont justes et soutenables. Elle rappelle que près de 90 % des utilisateurs achètent moins de 300 titres par an et que, pour eux, l'augmentation d'environ 1,20 euro reste raisonnable. Le titre passerait ainsi de 10,20 à 11,40 euros au 1er janvier 2026, ce qui préserverait l'accessibilité pour la grande majorité des ménages. Il ressort en outre de l'étude d'IDEA Consult que beaucoup d'utilisateurs expriment la volonté de contribuer à une amélioration du salaire des travailleuses.

Pour les usagers dépassant les 300 titres-services par an — souvent des ménages aux revenus élevés ou des entreprises — la députée juge logique de maintenir une contribution plus élevée, à 15 euros le titre, soit une augmentation de 2,60 euros, reflétant leur capacité contributive réelle. Elle regrette que l'amendement n° 2 atténue cette progressivité, là où le sien (amendement n° 5) vise au contraire à la maintenir telle quelle, car cette progressivité est socialement intelligente et économiquement cohérente. Cet ajustement du prix du titre-service constitue également un enjeu budgétaire majeur pour la Région: aujourd'hui, une entreprise reçoit 28,94 euros par titre, ce qui signifie que les finances publiques couvrent près de deux tiers du coût réel. Un effort maîtrisé et progressif des ménages, combiné à la solidarité publique, constitue un équilibre juste et nécessaire pour garantir la pérennité du dispositif.

Les amendements n°s 2 et 5 prévoient une «clause du 1 euro», en vertu de laquelle si aucun accord social n'est conclu au 1er janvier 2026, l'intervention régionale serait automatiquement réduite de 1 euro par titre-service, empêchant les entreprises d'encaisser plus sans augmenter les salaires. Ce mécanisme répond aux attentes des travailleurs et des utilisateurs, mais il est couplé à une progressivité moindre dans l'amendement n° 3. La députée appelle donc les commissaires à soutenir son amendement.

de prijs van de dienstencheques en de gewestelijke tegemoetkoming en de garantie dat elke vrijgemaakte euro daadwerkelijk dient voor het financieren van de lonen.

Zij steunt amendement nr. 4, dat de inwerkingtreding bepaalt, maar zij laat zich zeer kritisch uit over amendement nr. 3, dat ertoe strekt het plafond van 0,30 euro voor de bijkomende kosten af te schaffen. Volgens haar zet dat een sociale verworvenheid die bij de vorige hervorming met de steun van de sector en de vakbonden werd bereikt, op losse schroeven. Zij wijst erop dat, aangezien de Raad van State nog geen uitspraak heeft gedaan, een wetswijziging het gewest en de werknemers in een zwakkere positie zou brengen. Haar fractie zal daarom tegen dat amendement stemmen.

Het parlementslicd vindt de bedragen die vooropgesteld zijn voor de progressieve prijsbepaling van de dienstencheques, billijk en verdedigbaar. Zij wijst erop dat bijna 90% van de gebruikers minder dan 300 cheques per jaar koopt en dat voor hen een prijsverhoging van 1,20 euro redelijk is. De prijs zou daardoor op 1 januari 2026 stijgen van 10,20 naar 11,40 euro en voor de overgrote meerderheid van de gezinnen betaalbaar blijven. Uit het onderzoek van Idea Consult blijkt ook dat veel gebruikers bereid zijn hun steentje bij te dragen om de bezoldiging van de vrouwen die in de sector werken, te verbeteren.

Het parlementslicd vindt het logisch om van degenen die meer dan 300 dienstencheques per jaar gebruiken (vaak gezinnen met een hoog inkomen of bedrijven), vast te houden aan een hogere bijdrage van 15 euro per cheque. Dat is een prijsstijging met 2,60 euro, die zij echt wel aankunnen. Zij betreurt dat amendement nr. 2 die progressieve prijsbepaling afzwakt, terwijl haar eigen amendement nr. 5 die als dusdanig wil behouden, omdat zij sociaal welvoerdacht en economisch consistent is. Die aanpassing van de prijs van de dienstencheques is ook van groot belang voor de begroting van het gewest. Vandaag ontvangt een dienstenchequebedrijf 28,94 euro per cheque, wat betekent dat de overheidsfinanciën bijna twee derde van de werkelijke kosten dekken. Om de toekomst van het systeem op lange termijn veilig te stellen, is een billijk evenwicht nodig, met aan de ene kant de gezinnen die een redelijke en progressieve inspanning leveren en aan de andere kant de overheid die zich solidair opstelt.

De amendementen nrs. 2 en 5 bevatten een "1 euro-bepaling", die inhoudt dat als er op 1 januari 2026 geen sociaal akkoord is bereikt, de gewestelijke tegemoetkoming automatisch met 1 euro per dienstencheque wordt verlaagd, om te voorkomen dat de bedrijven meer zouden cashen zonder de lonen te verhogen. Dat mechanisme beantwoordt aan de verwachtingen van de werknemers en gebruikers, maar gaat gepaard met een minder progressieve aanpak in amendement nr. 3. Het parlementslicd roept de commissieleden daarom op om haar amendement te

L'intervenante estime qu'il est temps de clore ce dossier et juge que le Parlement dispose désormais de tous les éléments pour décider. Elle comprend les appels à la prudence, mais estime que le débat est mûr et que les textes ont été suffisamment étudiés. Le moment est venu d'adresser au secteur un signal clair et d'avancer enfin vers une revalorisation salariale juste et garantie.

Najima El Arbaoui affirme que le système des titres-services a été un succès, car il était fiscalement attractif, sûr et simple. Selon elle, il a permis à de nombreuses familles de faire un choix légal et accessible, tout en offrant à des milliers d'aides ménagères un statut, une protection et des droits sociaux enfin reconnus.

La commissaire comprend que la Région traverse d'importantes difficultés financières et n'a aucune objection à revoir l'intervention régionale ou à augmenter le prix d'achat du titre-service – mesures qui participent d'une réforme nécessaire du dispositif. En revanche, elle s'oppose fermement à la suppression totale de la réduction d'impôt, qu'elle juge lourde de conséquences pour le secteur, pour les travailleurs et pour l'économie bruxelloise.

Retirer l'avantage fiscal ne fera bien entendu pas s'évanouir la demande de services de proximité; les ménages continueront à faire appel à ces services, mais de plus en plus dans le circuit informel. Cette bascule vers le travail au noir ferait disparaître les contrôles, la sécurité administrative et les protections offertes par le dispositif. Pour les travailleurs, déjà confrontés à des horaires morcelés, à une lourde charge physique et à une forte insécurité professionnelle, cela signifierait la perte de leurs droits sociaux: pension, assurance maladie, couverture en cas d'accident du travail. Leur sécurité et leur avenir s'effaceraient «comme neige au soleil», aggravant encore la précarité d'un groupe déjà vulnérable.

Les conséquences s'étendraient bien au-delà des travailleurs: chaque titre-service en moins signifie moins d'emplois déclarés, moins de cotisations sociales et moins de recettes publiques. A-t-on réellement calculé ce que coûterait une hausse du travail au noir? Les 19 millions d'euros prétendument économisés ne compenseraient peut-être pas les pertes fiscales, les dégâts sociaux, ni l'augmentation des demandes d'aide sociale pour les personnes qui perdraient leur emploi.

Il faut que le système reste suffisamment attractif pour encourager le choix du dispositif légal, tant pour les ménages que pour les travailleurs. Une mesure qui favorise le travail clandestin, affaiblit la position de milliers de femmes et fragilise le tissu économique bruxellois ne constitue pas une

steunen.

Zij vindt dat het tijd is om dit dossier af te ronden en meent dat het parlement nu over alle informatie beschikt om een beslissing te nemen. Zij begrijpt de oproepen tot voorzichtigheid, maar het debat is volgens haar ten gronde gevoerd en de teksten zijn voldoende bestudeerd. Het is tijd om een duidelijk signaal te geven aan de sector en eindelijk te komen tot een eerlijke en gegarandeerde loonsverhoging.

Najima El Arbaoui zegt dat het systeem van dienstencheques een succes was, omdat het fiscaal aantrekkelijk, veilig en eenvoudig was. Het maakte voor veel gezinnen een wettelijke keuze toegankelijk en het gaf duizenden huishoudhulpen een statuut, bescherming en sociale rechten die eindelijk worden erkend.

Het commissielid weet natuurlijk dat het gewest grote financiële problemen heeft en heeft geen bezwaar tegen een aanpassing van de gewestelijke tegemoetkoming of een verhoging van de aankoopprijs van dienstencheques. Dat zijn maatregelen die deel uitmaken van een noodzakelijke hervorming van het systeem. Zij is echter fel gekant tegen de totale afschaffing van de belastingvermindering, die ernstige gevolgen zou hebben voor de sector, de werknemers en de Brusselse economie.

Het afschaffen van het belastingvoordeel zal de vraag naar buurtdiensten natuurlijk niet doen verdwijnen. Gezinnen zullen gebruik blijven maken van die diensten, maar zullen daarvoor steeds meer een beroep doen op het informele arbeidscircuit. Die verschuiving naar zwartwerk zou de controles, administratieve zekerheid en bescherming die de regeling biedt, wegnemen. Voor de werknemers, die vandaag al te maken hebben met gefragmenteerde werktijden, grote fysieke belasting en werkonzekerheid, zou dat betekenen dat ze hun sociale rechten verliezen zoals pensioen, ziektekostenverzekering en dekking bij een arbeidsongeval. Hun veiligheid en toekomstperspectief zouden als sneeuw voor de zon verdwijnen, waardoor een toch al kwetsbare groep nog kwetsbaarder zou worden.

De gevolgen zouden veel verder reiken dan de werknemers zelf: elke dienstencheque minder betekent minder officiële jobs, minder socialezekerheidsbijdragen en minder inkomsten voor de overheid. Zijn de kosten van een toename van zwartwerk echt berekend? De 19 miljoen euro die gezegd bespaard wordt, weegt misschien niet op tegen de belastingderving, de sociale schade en de toename van het aantal aangevraagde sociale uitkeringen voor mensen die hun baan verliezen.

Het systeem moet aantrekkelijk genoeg blijven om zowel de gezinnen als de werknemers in de sector aan te sporen voor het legale systeem te kiezen. Een maatregel die zwartwerk aanmoedigt, verzwakt de positie van duizenden vrouwen en ondermijnt het Brusselse economische weefsel. Dat

économie, mais un risque et un recul.

Le groupe de la députée s'oppose à la suppression de la déductibilité non par idéologie, mais au nom du réalisme, de la justice sociale et de la responsabilité économique.

Mihaela Drozd affirme que le principe «à travail égal, salaire égal» est bafoué: les aides ménagères bruxelloises ont été exclues de l'augmentation de 0,77 euro accordée en Flandre et en Wallonie, alors qu'elles exercent le même métier, indispensable au quotidien de milliers de ménages. Son groupe juge ces disparités régionales inacceptables et soutiendra par conséquent les propositions n^{os} A/176/1 et A/177/1, à condition qu'elles soient amendées. L'oratrice approuve une hausse de 1 euro du prix d'acquisition par titre-service et la suppression de la réduction d'impôt si ces mesures permettent de garantir la revalorisation salariale. En revanche, elle rejette fermement la proposition n^o A-217/1, qui prévoit une augmentation moindre du prix, la libéralisation des frais administratifs et le maintien de la déductibilité fiscale, quoique réduite à 10 %. Selon elle, ce modèle ferait peser sur les utilisateurs des frais administratifs non plafonnés, ouvrant la porte à des abus et affaiblissant encore les travailleurs.

La commissaire exige aussi des garanties contraignantes pour que l'augmentation de 0,77 euro arrive effectivement dans la poche des aides ménagères et ne soit pas captée par les entreprises ou leurs actionnaires. Ces travailleurs rendent un service essentiel, notamment auprès des personnes âgées et fragilisées, la demande de soutien à domicile augmentant avec le vieillissement de la population. Une rémunération correcte est donc indispensable pour garantir la qualité et la continuité de l'accompagnement qu'offrent ces aides ménagères, véritable «colonne vertébrale» du soutien à domicile.

L'oratrice rappelle qu'il s'agit surtout de femmes, qui assument souvent seules la charge de leur famille et sont issues, pour nombre d'entre elles, des milieux populaires ou de l'immigration. Leur lutte, menée depuis des années avec les syndicats, exprime un besoin urgent de justice salariale. Aligner Bruxelles sur les autres Régions n'est pas seulement équitable: c'est une nécessité sociale urgente.

Francis Dagrin se penche sur la proposition n^o A-176/1 qui, à la différence des deux autres, n'est pas directement liée à l'augmentation du salaire des aides ménagères.

La résolution précitée permet de financer la revalorisation salariale du 1er mars au 31 décembre 2025, mais entraîne pour la Région un coût estimé à 13,5 millions d'euros. Le

is geen besparing, maar een risico en een stap achteruit.

De fractie van het parlementslid verzet zich tegen de afschaffing van de aftrekbaarheid, niet uit ideologische overwegingen maar uit realisme, sociale rechtvaardigheid en economische verantwoordelijkheidszin.

Mihaela Drozd stelt dat het principe van gelijk loon voor gelijke arbeid met voeten wordt getreden: huishoudhulpen in Brussel kregen niet dezelfde loonsverhoging van 0,77 euro als in Vlaanderen en Wallonië, terwijl zij hetzelfde werk doen, dat essentieel is in het dagelijkse leven van duizenden gezinnen. Haar fractie vindt dat verschil tussen de gewesten onaanvaardbaar en zal daarom de voorstellen nrs. A/176/1 en A/177/1 steunen, op voorwaarde dat ze worden aangepast. De spreekster kan instemmen met een verhoging van de aankoop prijs van een dienstencheque met 1 euro en de afschaffing van de belastingvermindering, op voorwaarde dat de loonsverhoging dankzij die maatregelen dan gewaarborgd is. Zij is daarentegen fel gekant tegen voorstel nr. A-217/1, dat voorziet in een kleinere prijsstijging, vrij te bepalen administratieve kosten en het behoud van de fiscale aftrekbaarheid, zij het dat die wordt verlaagd tot 10%. Volgens haar zadelt dat model de gebruikers op met onbegrensde administratieve kosten, wat de deur openzet voor misbruik en de werknemers in een nog zwakkere positie brengt.

Het commissielid eist ook dat er bindende garanties worden geboden, waardoor de 0,77 euro daadwerkelijk terecht komt bij de huishoudhulpen, en niet bij de dienstenchequebedrijven of hun aandeelhouders. Die werknemers bieden essentiële diensten, onder meer aan ouderen en kwetsbare personen, in een tijd waarin de vraag naar thuishulp toeneemt door de vergrijzing. Een behoorlijke verloning is dan ook absoluut noodzakelijk om de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening die de huishoudhulpen bieden, te waarborgen. Zij vormen de ruggengraat van de thuishulp.

De spreekster wijst erop dat het vooral om vrouwen gaat, die er vaak alleen voor staan om hun gezin te onderhouden en die veelal uit de arbeidersklasse komen of een migratieachtergrond hebben. In de strijd die zij al jarenlang samen met de vakbonden voeren, sturen zij aan op een rechtvaardig loon. De Brusselse situatie afstemmen op die in de andere gewesten is niet alleen een kwestie van rechtvaardigheid, maar ook een dringende sociale noodzaak.

Francis Dagrin gaat in op voorstel nr. A-176/1 dat, in tegenstelling tot de andere twee teksten, niet rechtstreeks verband houdt met de loonsverhoging voor de huishoudhulpen.

De eerder genoemde resolutie beoogt het mogelijk te maken de loonsverhoging van 1 maart tot 31 december 2025 te financieren, maar brengt voor het gewest een kost van

groupe de l'orateur a néanmoins soutenu ce texte, jugeant cette dépense socialement indispensable.

La suppression de la déductibilité fiscale devrait permettre, à terme, de compenser ce déficit, d'après les chiffres cités par Jonathan de Patoul, qui évoque une économie d'environ 19 millions d'euros à partir de 2028. En tout état de cause, une fois ce déficit comblé, ces recettes devront impérativement être réaffectées à l'amélioration des conditions de rémunération des aides ménagères, en concertation avec les interlocuteurs sociaux. C'est à la condition que les montants économisés soient réellement alloués aux aides ménagères que son groupe votera en faveur du texte supprimant la réduction d'impôt.

Gilles Verstraeten note que les textes à l'examen visent à résoudre l'écart salarial entre les aides ménagères actives en Flandre et en Wallonie, qui bénéficient d'une revalorisation, et leurs collègues bruxelloises. Le consensus général est qu'une solution doit être trouvée, même si le contexte institutionnel — une Région sans gouvernement de plein exercice — complique et retarde la prise de décision.

Le Parlement a déjà dégagé des moyens pour 2025, avec la résolution précitée, mais sans solution structurelle à long terme, créant un trou budgétaire dont personne n'est aujourd'hui capable d'expliquer clairement comment il sera comblé.

Le dispositif des titres-services est devenu un élément essentiel du tissu économique bruxellois: il vise à sortir le travail ménager du circuit informel, à offrir un emploi légal aux travailleurs et à soutenir les ménages, en particulier la classe moyenne.

Toute modification du système — qu'il s'agisse du prix pour les utilisateurs, des frais pour les entreprises ou du financement public — peut avoir des effets multiples: sur la santé financière des entreprises, sur les salaires des aides ménagères, sur le coût pour les ménages et sur l'équilibre général du dispositif. C'est à bon droit que Najima El Arbaoui s'inquiète de l'incidence potentielle d'une suppression totale de la réduction d'impôt. D'un point de vue strictement budgétaire, cette suppression peut se défendre, mais un principe économique fondamental est que les incitants comptent [*incentives matter*]. Si les utilisateurs ne perçoivent plus d'avantage fiscal, certains pourraient être tentés de se tourner vers le travail non déclaré.

Comme Stijn Bex l'a laissé entendre, le Parlement opère ici sans disposer des outils d'analyse nécessaires. Là où, en négociation gouvernementale, des experts présenteraient des tableaux comparatifs — projections des coûts, répercussions sur les utilisateurs selon différents profils,

naar schatting 13,5 miljoen euro mee. De fractie van de spreker heeft die tekst desalniettemin gesteund, omdat zij die uitgave sociaal onontbeerlijk acht.

De afschaffing van de fiscale aftrekbaarheid zou dat tekort op termijn moeten opvangen, zoals blijkt uit de cijfers van Jonathan de Patoul, die het heeft over een besparing van ongeveer 19 miljoen euro vanaf 2028. Zodra dat tekort is weggewerkt, is het hoe dan ook nodig dat de opbrengsten ervan worden gebruikt om in overleg met de sociale partners betere loonvoorwaarden te creëren voor de huishoudhulpen. Zijn fractie zal stemmen voor de tekst die de belastingvermindering afschaft, op voorwaarde dat de bespaarde middelen daadwerkelijk voor de huishoudhulpen worden bestemd.

Gilles Verstraeten merkt op dat de voorliggende teksten het loonverschil tussen de huishoudhulpen in Vlaanderen en Wallonië, die een loonsverhoging krijgen, en hun Brusselse collega's beoogt weg te werken. Iedereen is het erover eens dat een oplossing moet worden gevonden, ook al bemoeilijkt en vertraagt de institutionele context in ons gewest, dat nog steeds geen volwaardige regering heeft, het nemen van beslissingen.

Het parlement heeft met de eerder genoemde resolutie reeds middelen vrijgemaakt voor 2025, maar er is nog geen structurele langetermijnoplossing, waardoor een gat in de begroting ontstaat waarvan vandaag niemand duidelijk kan uitleggen hoe het zal worden gedicht.

Het dienstenchequesysteem is uitgegroeid tot een essentieel onderdeel van het Brusselse economische weefsel. Het beoogt huishoudelijk werk uit het informele circuit te halen, werknemers legaal aan de slag te laten zijn en gezinnen, vooral uit de middenklasse, te helpen.

Elke wijziging van het systeem, of het nu gaat om de prijs voor de gebruikers, de kosten voor de dienstenchequebedrijven of de overheidsfinanciering, kan meerdere gevolgen hebben: voor de financiële gezondheid van de bedrijven, voor de lonen van de huishoudhulpen, voor de kostprijs voor de gezinnen en voor het algemene evenwicht van het systeem. Najima El Arbaoui maakt zich terecht zorgen over de mogelijke impact van een volledige afschaffing van de belastingvermindering. Louter begrotingsmatig beschouwd valt een dergelijke afschaffing te verdedigen, maar een fundamenteel economisch principe is dat stimulansen ertoe doen ('*incentives matter*'). Als gebruikers geen fiscaal voordeel meer krijgen, zouden sommigen wel eens geneigd kunnen zijn opnieuw een beroep te doen op zwartwerkers.

Stijn Bex gaf het al aan: het parlement neemt hier stappen zonder over de noodzakelijke analyse-instrumenten te beschikken. Tijdens regeringsonderhandelingen leggen deskundigen vergelijkende tabellen voor met kostenramingen, de gevolgen voor de verschillende soorten gebruikers en de

conséquences pour la Région — les députés doivent aujourd'hui évaluer des scénarios complexes sans données consolidées. On ne peut que regretter l'absence de tableaux comparatifs permettant d'évaluer chaque piste: par exemple, quels seraient les effets des réformes proposées pour un ménage recourant à quatre heures d'aide par semaine, tant sur le prix payé que sur la contribution régionale ou les impôts?

L'orateur insiste sur la perception de la crise politique et financière en cours par la classe moyenne bruxelloise (à laquelle appartiennent typiquement les utilisateurs des titres-services), dont une partie croissante, notamment parmi ses propres relations, est tentée de quitter la Région. Si de nouvelles charges sont imposées à la classe moyenne sans changement positif dans la Région, sans perspective d'espoir — bref, sans incitant — la multiplication des «facteurs de départ» [*push-factoren*] accélérera cet exode.

Hors du cadre d'un budget en bonne et due forme et sans gouvernement de plein exercice, on ne peut guère agir que sur les paramètres internes au dispositif des titres-services, sans pouvoir compenser par d'autres mesures susceptibles de renforcer l'attractivité de la Région.

En l'état, faute d'analyse complète, le dossier n'est pas mûr. Il faudrait disposer de l'ensemble des données pour permettre une comparaison rigoureuse des options sur la table et rechercher, si possible, un large consensus. Le député plaide dès lors en faveur d'un report de la discussion et des votes.

Imane Belguenani affirme que son groupe considère la réforme du système des titres-services comme nécessaire. Pour elle, cette réforme doit être juridiquement solide et socialement juste. Il ne s'agit pas seulement de revendiquer un salaire égal, en vertu de l'adage «à travail égal, salaire égal», mais bien un salaire juste. La question clé devient dès lors: comment garantir un salaire plus juste pour les aides ménagères bruxelloises?

Contra Jonathan de Patoul, la députée énonce que la décision flamande de supprimer la déduction fiscale ne saurait être transposée mécaniquement à Bruxelles, vu les effets que cette suppression totale aurait sur les utilisateurs, les entreprises du secteur et le fonctionnement global du dispositif. Son groupe privilégie une réduction partielle de la déductibilité, plutôt qu'une suppression complète, jugeant cette dernière trop brutale et susceptible de provoquer une rupture dans l'équilibre du système. Cette approche répond aux préoccupations exprimées par le secteur.

weerslag voor het gewest. Vandaag moeten de parlementsleden echter complexe scenario's beoordelen zonder geconsolideerde gegevens. Het is betreurenswaardig dat we geen vergelijkende tabellen hebben op basis waarvan we elke mogelijkheid kunnen evalueren. Men kan zich bijvoorbeeld afvragen wat de gevolgen zouden zijn van de voorgestelde hervormingen voor een gezin dat vier uur per week hulp krijgt. Wat zou de weerslag zijn op de prijs en de westelijke bijdrage en op fiscaal vlak?

De spreker vestigt nadrukkelijk de aandacht op de manier waarop de Brusselse middenklasse (waartoe de klassieke gebruikers van dienstencheques behoren) aankijkt tegen de huidige politieke en financiële crisis. Een steeds groter wordend deel van hen, ook mensen binnen zijn eigen kenniskring, denkt erover na om het gewest te verlaten. Als er nieuwe lasten worden opgelegd aan de middenklasse zonder positieve verandering in het gewest, zonder hoopgevend perspectief — kortom, zonder stimulans — zal de toename van 'push-factoren' die uittocht uit Brussel versnellen.

Zonder een volwaardige begroting en regering kan men nauwelijks ingrijpen op andere hefboomen dan de interne parameters van het dienstenchequesysteem, en is geen compensatie mogelijk via andere maatregelen die de aantrekkelijkheid van het gewest zouden kunnen versterken.

In de huidige situatie en bij gebrek aan een volledige analyse is het dossier nog niet rijp. Om een nauwkeurige vergelijking van de voorliggende opties mogelijk te maken, moeten we beschikken over alle gegevens en, indien mogelijk, een brede consensus nastreven. Het parlements lid pleit er daarom voor de debatten en stemmingen uit te stellen.

Imane Belguenani bevestigt dat haar fractie de hervorming van het dienstenchequesysteem noodzakelijk vindt. Volgens haar moet die hervorming juridisch standhouden en sociaal rechtvaardig zijn. Het komt er daarbij niet enkel op aan om volgens het principe "gelijk loon voor gelijke arbeid" eenzelfde loon te eisen, maar ook een rechtvaardig loon. De centrale vraag luidt dan: hoe kunnen we een rechtvaardiger loon voor de Brusselse huishoudhulpverleners waarborgen?

In tegenstelling tot Jonathan de Patoul stelt het parlements lid dat de Vlaamse beslissing om de belastingaftrek af te schaffen niet zomaar klakkeloos kan worden overgenomen in Brussel, gezien de gevolgen die een volledige afschaffing zou hebben voor de gebruikers, de dienstenchequebedrijven en de algemene werking van het systeem. Haar fractie verkiest een gedeeltelijke verlaging van de aftrekbaarheid boven een volledige afschaffing, die te bruusk zou zijn en het evenwicht van het systeem zou kunnen verstoren. Een dergelijke aanpak komt tegemoet aan de bezorgdheden van de sector.

Aussi l'oratrice donne-t-elle la faveur à la proposition n° A-217/1.

Farida Tahar souligne que tous les groupes reconnaissent un principe fondamental: tout travail mérite un salaire juste. Elle insiste sur l'épithète «juste», estimant que l'égalité salariale entre les aides ménagères des différentes Régions, et donc l'augmentation de 0,77 euro brut, réclamée par les 26.000 aides ménagères bruxelloises, relèvent de l'évidence. Ces personnes travaillent en effet dans des conditions difficiles et demeureront, en dépit de cette revalorisation, parmi les salariés les moins rémunérés.

Si la commission examine ces propositions, c'est parce que le gouvernement en affaires courantes ne peut pas lancer d'initiatives nouvelles, et qu'il est urgent de trouver une solution. L'oratrice regrette toutefois qu'à ce stade, aucune garantie n'existe que l'augmentation salariale ira réellement dans la poche des travailleurs. À moins de quatre semaines du 1er janvier 2026, aucune convention collective de travail n'a encore été conclue pour la Région bruxelloise. Sans accord social préalable, il est légitime de nourrir de fortes réserves quant à la mise en œuvre réelle des ordonnances proposées.

Sur la déductibilité fiscale, l'intervenante reconnaît qu'un maintien aurait été préférable mais, face à la situation financière difficile de la Région, sans doute faut-il accepter de mobiliser aussi les utilisateurs. Elle s'étonne dès lors que les mêmes groupes, qui allèguent à tout propos l'état des finances régionales, s'opposent à la suppression de cette réduction d'impôt, alors qu'il faut trouver des mécanismes crédibles pour financer la revalorisation salariale des aides ménagères.

Certaines entreprises du secteur des titres-services affichent des bénéfices importants (rentabilité globale de 13,7 %, 50 millions d'euros de bénéfices nets et 35 millions d'euros distribués en dividendes), et estime qu'elles doivent aussi être mises à contribution.

La députée rappelle que la réforme précédente du dispositif bruxellois des titres-services, avec l'ordonnance du 13 octobre 2023 'modifiant la loi du 20 juillet 2001 visant à favoriser le développement de services et d'emplois de proximité', poursuivait un double objectif: maîtriser le coût budgétaire d'un secteur qui représente environ 320 millions d'euros de dépenses régionales — soit 70 % de financement public — et améliorer les conditions de travail des aides ménagères. Elle apportera donc son soutien aux propositions n°s A-176/1 et A-177/1, qui s'inscrivent dans ce cadre, et est prête à voter en faveur de plusieurs amendements, à condition que deux garanties soient réunies: premièrement, la rétroactivité au 1er mars 2025 doit être assurée et, deuxièmement, un accord social entre employeurs

Daarom geeft de spreker de voorkeur aan voorstel nr. A-217/1.

Farida Tahar benadrukt dat alle fracties achter het fundamentele beginsel staan dat tegenover om het even welk werk een rechtvaardig loon moet staan. Zij benadrukt het belang van het woord "rechtvaardig" en vindt het vanzelfsprekend dat huishoudhulp in de verschillende gewesten evenveel moeten verdienen en dat de 26.000 Brusselse huishoudhulp dus de gevraagde loonsverhoging van 0,77 euro bruto moeten krijgen. Zij werken immers in lastige omstandigheden en zullen ondanks die loonsverhoging tot de laagstbetaalde werknemers blijven behoren.

De commissie onderzoekt deze voorstellen, omdat de regering in lopende zaken geen nieuwe initiatieven mag nemen en er dringend een oplossing moet worden gevonden. De spreker betreurt echter dat er op dit moment geen enkele garantie bestaat dat de loonsverhoging daadwerkelijk bij de werknemers terechtkomt. Minder dan vier weken voor 1 januari 2026 is er nog steeds geen collectieve arbeidsovereenkomst voor het Brussels Gewest gesloten. Zolang er geen sociaal akkoord is, worden er terecht grote vraagtekens geplaatst bij de daadwerkelijke uitvoering van de voorgestelde ordonnances.

Wat de belastingaftrek betreft, geeft de spreker toe dat het verkieslijk zou zijn om die te behouden, maar gezien de moeilijke financiële toestand van het gewest lijkt het onvermijdelijk om ook van de gebruikers een bijdrage te vragen. Het verbaast haar dan ook dat dezelfde fracties die te pas en te onpas de financiële toestand van het gewest aanhalen, zich verzetten tegen de afschaffing van de belastingaftrek, terwijl er geloofwaardige manieren moeten worden gevonden om de loonsverhoging voor de huishoudhulp te financieren.

Sommige bedrijven in de dienstenchequesector maken heel wat winst (algemeen rendement van 13,7%, 50 miljoen euro nettowinst en 35 miljoen euro uitgekeerd als dividend). Zij is van mening dat ook die bedrijven een bijdrage moeten leveren.

Het parlementslid herinnert eraan dat de vorige hervorming van het Brusselse dienstenchequesysteem, op grond van de ordonnantie van 13 oktober 2023 'tot wijziging van de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen', een tweeledig doel had: de kosten voor de begroting van een sector waarnaar ongeveer 320 miljoen euro gewestelijke uitgaven vloeien (en die dus voor 70% door de overheid wordt gefinancierd), beter onder controle houden en de arbeidsvoorwaarden van de huishoudhulp verbeteren. Zij zal daarom de voorstellen nrs. A-176/1 en A-177/1, die daarop aansluiten, steunen. Zij is ook bereid om voor verschillende amendementen te stemmen, op voorwaarde dat die twee waarborgen bieden: eerst en vooral moet vaststaan dat de regeling ingaat met

et syndicats doit être conclu pour que les aides ménagères perçoivent effectivement la revalorisation salariale.

L'oratrice demande un suivi strict de la mise en œuvre de ces textes et appelle à sanctionner les entreprises qui ne respecteraient pas leurs conditions d'agrément.

Le ministre pourrait-il éclairer les députés sur les conséquences d'un report des votes?

La résolution adoptée le 28 novembre 2025 — visant à assurer la rétroactivité de l'augmentation salariale à partir du 1er mars 2025 — engage la Région. Elle demande donc au ministre si les 13,5 millions d'euros demandés seront effectivement mobilisés dans le cadre des crédits provisoires.

Ilyas Mouani insiste sur le rôle essentiel des aides ménagères, qui permettent à des milliers de ménages bruxellois de tourner, et sur le fait qu'il s'agit souvent de personnes peu qualifiées, occupant des emplois lourds, mal rémunérés et faiblement protégés.

L'orateur déplore que, tandis que leurs collègues wallonnes et flamandes obtiennent enfin une revalorisation salariale, les aides ménagères bruxelloises restent sur le carreau, en raison de frontières institutionnelles sans lien avec leurs prestations. L'engagement de son groupe reste clair: garantir un salaire égal pour un travail égal et veiller à ce que le respect pour les aides ménagères s'exprime non seulement dans les discours, mais aussi sur leur fiche de paie. Pour lui, Bruxelles ne peut devenir une «zone aveugle» de l'accord social: les aides ménagères bruxelloises doivent pouvoir profiter des mêmes avancées que leurs collègues des deux autres Régions.

Elhadj Moussa Diallo déclare que les services de proximité sont indispensables pour de nombreux ménages bruxellois, en ce qu'ils facilitent la conciliation entre vie privée et vie professionnelle, tout en garantissant des emplois déclarés. Il souligne que le métier d'aide ménagère, difficile et peu qualifié, est largement exercé par des personnes issues de l'immigration. Malgré une première réforme (évoquée par Farida Tahar) et une hausse du prix pour les utilisateurs en 2023, l'intervention régionale continue d'augmenter, passant de 223 millions d'euros en 2019 à 297 millions d'euros en 2025, soit 33 % de hausse. Dans le contexte budgétaire actuel, il juge irresponsable de laisser cette trajectoire se dégrader.

C'est pourquoi son groupe accueille favorablement les propositions d'ordonnance n^{os} A-176/1 et A-177/1. La première supprime la réduction d'impôt liée aux titres-

terugwerkende kracht tot 1 maart 2025, en daarnaast moeten werkgevers en vakbonden een sociaal akkoord bereiken dat ervoor moet zorgen dat de huishoudhulpen daadwerkelijk de loonsverhoging krijgen.

De spreker roept op om streng toe te zien op de uitvoering van die teksten en vraagt om de dienstenchequebedrijven die zich niet aan hun erkenningsvoorwaarden houden, te bestraffen.

Kan de minister aan de parlementsleden uitleggen wat de gevolgen zouden zijn van een uitstel van de stemming?

De op 28 november 2025 aangenomen resolutie, die tot doel heeft de loonsverhoging vanaf 1 maart 2025 met terugwerkende kracht te laten ingaan, houdt een verbintenis in voor het gewest. Zij vraagt de minister dan ook of de gevraagde 13,5 miljoen euro daadwerkelijk zal worden vrijgemaakt in het kader van de voorlopige kredieten.

Ilyas Mouani hamert op de essentiële rol van de huishoudhulpen, waar duizenden Brusselse gezinnen op terugvallen, en op het feit dat het vaak om laaggeschoolde personen gaat die zwaar werk verrichten, onderbetaald worden en amper bescherming genieten.

De spreker betreurt dat, terwijl hun Waalse en Vlaamse collega's eindelijk een loonsverhoging hebben gekregen, de Brusselse huishoudhulpen in de kou blijven staan. Dat alles is louter te wijten aan institutionele grenzen die niets te maken hebben met het werk dat ze doen. Zijn fractie wil een duidelijk engagement aangaan: een gelijk loon voor gelijk werk waarborgen en ervoor zorgen dat de huishoudhulpen niet alleen respect krijgen met woorden, maar ook op hun loonbrief. Hij vindt dat Brussel geen 'blinde vlek' mag zijn in het sociaal akkoord. De Brusselse huishoudhulpen moeten dezelfde voordelen kunnen genieten als hun collega's in de andere twee gewesten.

Elhadj Moussa Diallo stelt dat buurtdiensten van essentieel belang zijn voor veel Brusselse gezinnen, omdat ze het gemakkelijker maken om werk en privé beter met elkaar te combineren. Tegelijk houden ze mensen in het officiële arbeidscircuit. Hij wijst erop dat huishoudhulpen een moeilijk en laaggeschoold beroep uitoefenen. Het gaat zeer dikwijls om personen met een migratieachtergrond. Ondanks een eerste hervorming (waar Farida Tahar naar heeft verwezen) en een prijsverhoging voor de gebruikers in 2023 blijft de gewestelijke tegemoetkoming maar toenemen, van 223 miljoen euro in 2019 naar 297 miljoen euro in 2025. Dat is een stijging met 33%. In de huidige begrotingstoestand vindt hij het onverantwoord om dat traject te laten ontsporen.

Daarom juicht zijn fractie de voorstellen van ordonnantie nrs. A-176/1 en A-177/1 toe. Het eerste voorstel schaft de belastingvermindering voor dienstencheques af, wat vanaf

services, ce qui permettrait à partir de 2028 de dégager près de 19 millions d'euros par an. La seconde adapte directement les paramètres du système: une hausse du prix pour l'utilisateur — passant de 10,20 euros à 11,40 euros pour les 300 premiers titres-services et de 12,40 euros à 13,60 euros pour les 200 suivants —, une modification de l'intervention régionale et une suspension de l'indexation à charge de l'utilisateur pour 2026.

Ces ajustements mettent fin à une situation discriminatoire pour les aides ménagères bruxelloises, sans alourdir davantage le budget régional. Il s'agit de maîtriser les dépenses publiques, de sécuriser le financement du système et d'améliorer les conditions de travail du secteur, plutôt que d'attendre une crise qui menacerait son existence même.

L'adoption de ces textes enverrait un signal clair aux 26.000 travailleurs du secteur: le Parlement les a entendus et leur rend justice.

Le député assure que son groupe restera vigilant et n'hésitera pas à proposer de nouveaux ajustements si les mesures adoptées ne suffisaient pas à prévenir de futurs dérapages budgétaires.

Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi, indique ne pas porter la responsabilité du contexte d'affaires courantes, qui s'impose à la Région et limite son action. Il plaide de longue date pour une revalorisation salariale des aides ménagères dans le cadre d'une convention collective de travail conclue au niveau national, condition indispensable pour garantir une solution structurelle. C'est donc avec fureur qu'il a appris que la Flandre et la Wallonie avaient conclu entre elles un accord social à cet effet sans y associer Bruxelles.

Depuis, l'orateur a rencontré les partenaires sociaux à plusieurs reprises pour identifier les conditions qui permettraient d'étendre l'accord flamand-wallon à Bruxelles.

Trois contraintes majeures se dégagent.

Premièrement, du côté syndical: la revalorisation de 0,77 euro brut doit être octroyée intégralement et, idéalement, avec effet rétroactif au 1er mars 2025, conformément à ce que prévoient les deux autres Régions.

2028 bijna 19 miljoen euro per jaar zou opleveren. Het tweede voorstel grijpt rechtstreeks in op de parameters van het systeem: een prijsverhoging voor de gebruiker (van 10,20 naar 11,40 euro voor de eerste 300 dienstencheques en van 12,40 naar 13,60 euro voor de volgende 200), een wijziging van de gewestelijke tegemoetkoming en het opschorten van de indexering ten laste van de gebruiker voor 2026.

Die aanpassingen maken een einde aan een discriminerende situatie voor de Brusselse huishoudhulpen zonder de gewestbegroting extra onder druk te zetten. Het doel is om de overheidsuitgaven onder controle te houden, de financiering van het systeem veilig te stellen en de arbeidsvoorwaarden in de sector te verbeteren, in plaats van te wachten tot een crisis uitbreekt die het voortbestaan van de sector in het gedrang zou brengen.

Door deze teksten goed te keuren zouden we een duidelijk signaal geven aan de 26.000 werknemers in de sector. Namelijk de boodschap dat het parlement hun grieven heeft gehoord en zorgt voor gerechtigheid.

Het parlementslid verzekert dat zijn fractie waakzaam zal blijven en niet zal aarzelen om nieuwe aanpassingen voor te stellen als de goedgekeurde maatregelen onvoldoende blijken te zijn om budgettaire ontsporingen in de toekomst te vermijden.

Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Werk, verklaart dat hij niet verantwoordelijk is voor de huidige situatie van lopende zaken, waardoor de bewegingsvrijheid van het gewest noodgedwongen beperkt is. Hij pleit al geruime tijd voor een loonsverhoging voor de huishoudhulpen op basis van een nationale collectieve arbeidsovereenkomst. Een nationale regeling is een essentiële voorwaarde om een structurele oplossing mogelijk te maken. Hij was dan ook razend toen hij vernam dat Vlaanderen en Wallonië daarover een sociaal akkoord hadden gesloten zonder Brussel erbij te betrekken.

Sindsdien heeft de spreker meermaals samengezeten met de sociale partners om de voorwaarden te bepalen waaronder het Vlaams-Waalse akkoord kan worden uitgebreid naar Brussel.

Daarbij zijn drie belangrijke verplichtingen naar voren gekomen.

Eerst en vooral spreken de vakbonden de eis uit dat de bruto loonsverhoging van 0,77 euro volledig moet worden toegekend, en idealiter met terugwerkende kracht vanaf 1 maart 2025, zoals ook de andere twee gewesten hebben bepaald.

Deuxièmement, du côté patronal (Federgon): les entreprises exigent une augmentation de 1 euro du remboursement par titre-service, comme en Flandre et en Wallonie, car verser 0,77 euro brut à leurs salariés coûte en réalité davantage aux employeurs en raison des cotisations sociales. Les employeurs exigent également la suppression du plafond de 0,30 euro sur les frais complémentaires, que le Conseil d'État a déjà jugé illégal en Wallonie et pourrait également annuler à Bruxelles, si l'avis de l'auditeur est suivi. Pour créer les mêmes conditions qu'en Flandre et en Wallonie, lever l'«exception bruxelloise» et permettre enfin la signature d'un accord social, il est inutile d'attendre l'arrêt du Conseil d'État, qui supprimera vraisemblablement le plafond: mieux vaut anticiper cette décision pour ne pas retarder davantage l'entrée en vigueur de la revalorisation des salaires des aides ménagères.

Troisièmement, du côté de la Région: pour verser aux travailleurs 0,77 euro brut en plus par heure, ce qui coûte environ 1,30 euro aux employeurs dans le cadre de la convention collective de travail, il faut un financement public de 1 euro. Ce financement doit provenir soit du budget régional, soit des usagers — ou des deux. Comme les marges budgétaires sont très limitées, il est inévitable que les usagers soit mis à contribution, via une augmentation du prix d'acquisition des titres-services et la suppression (ou la réduction) de la déduction fiscale.

La déductibilité fiscale n'est pas indispensable à la signature de l'accord social en tant que tel, mais elle constitue un levier budgétaire pour compenser la charge rétroactive votée par le Parlement (13,5 millions d'euros). La suppression ou la réduction de cette déduction est donc une piste logique dans un contexte régional extrêmement contraint.

Une hausse modérée du prix du titre-service — par exemple en passant de 10,20 euros à 11,40 euros — ne rend pas compétitif le travail non déclaré: une aide ménagère légalement salariée gagne entre 14 et 15 euros par heure, et gagnerait encore davantage après la revalorisation proposée. Il est improbable qu'elle accepte de travailler au noir pour 11 ou 12 euros.

À propos du calendrier: l'opérateur Pluxee a besoin d'environ un mois pour adapter les prix. Pour une entrée en vigueur au 1er janvier 2026, il faut donc qu'une décision interviene immédiatement. Tout report pourrait repousser l'application effective à février ou mars 2026, créant un nouveau problème de financement.

Ten tweede eisen de werkgevers (Federgon) namens de dienstenchequebedrijven een verhoging van de terugbetaling per dienstencheque met 1 euro, zoals in Vlaanderen en Wallonië het geval is, omdat de betaling van 0,77 euro bruto aan de werknemers door de sociale bijdragen in werkelijkheid meer kost aan de werkgevers. De werkgevers eisen ook om het plafond van 0,30 euro voor de bijkomende kosten af te schaffen. De Raad van State heeft dat plafond al onwettig bevonden in Wallonië en zou het ook in Brussel nietig kunnen verklaren, als het advies van de auditeur wordt gevolgd. Om Brussel niet langer een uitzondering te laten zijn, het op gelijke voet te brengen met Vlaanderen en Wallonië en eindelijk te komen tot de ondertekening van een sociaal akkoord, heeft het geen zin om te wachten op het arrest van de Raad van State, die het plafond waarschijnlijk zal afschaffen. Het zou beter zijn om op die beslissing vooruit te lopen om de loonsverhoging voor de huishoudhulp niet met nog meer vertraging te laten ingaan.

Ten derde moet, wat het gewest betreft, de overheid 1 euro bijpassen om de werknemers op basis van de collectieve arbeidsovereenkomst 0,77 euro bruto per uur extra te betalen, wat de werkgevers ongeveer 1,30 euro kost. Die financiering moet ofwel van de gewestbegroting komen ofwel van de gebruikers, ofwel van allebei. Aangezien de budgettaire speelruimte zeer beperkt is, is het onvermijdelijk dat de gebruikers een bijdrage zullen moeten leveren. Dat kan door de aankoop prijs van dienstencheques te verhogen en de belastingaftrek af te schaffen (of te verminderen).

De fiscale aftrekbaarheid is als dusdanig geen essentiële voorwaarde waarvan de ondertekening van een sociaal akkoord afhangt, maar biedt wel een budgettaire hefboom om de kosten van de terugwerkende kracht, die het parlement heeft goedgekeurd (13,5 miljoen euro), op te vangen. De afschaffing of vermindering van die aftrek is dan ook een logische denkpiste in de bijzonder nijpende situatie waarin het gewest verkeert.

Een bescheiden verhoging van de prijs per dienstencheque - bijvoorbeeld van 10,20 naar 11,40 euro - maakt zwartwerk niet aantrekkelijker: een huishoudhulp die wettelijk aan de slag is, verdient 14 à 15 euro per uur en zou na de voorgestelde loonsverhoging nog meer verdienen. Het is onwaarschijnlijk dat zij zouden willen zwartwerken voor 11 of 12 euro.

Wat de planning betreft, heeft het uitgiftebedrijf Pluxee ongeveer een maand nodig om de prijzen aan te passen. Om een inwerkingtreding op 1 januari 2026 mogelijk te maken moet er dus onmiddellijk een beslissing worden genomen. Uitstel zou ertoe kunnen leiden dat de maatregel pas in februari of maart 2026 in de praktijk wordt gebracht, waardoor een nieuw financieringsprobleem ontstaat.

Le ministre précise plusieurs éléments factuels:

- le secteur compte environ 26.000 emplois financés à hauteur de 320 millions d'euros, soit un coût d'environ 12.500 euros par emploi pour la Région ;
- 91 % des titres-services sont achetés au prix de base; seuls 5 à 6 % des ménages bruxellois tombent dans la catégorie supérieure ;
- selon l'étude précitée d'IDEA Consult, une large majorité des utilisateurs seraient prêts à accepter une hausse de 1 euro si celle-ci bénéficiait effectivement aux aides ménagères.

À Farida Tahar, qui l'interroge sur la possibilité de libérer les 13,5 millions d'euros nécessaires à la rétroactivité, le ministre indique avoir transmis une note à ce propos au gouvernement, qui doit encore se réunir. Il ne peut donc pas encore donner de réponse formelle, mais confirme porter cette demande.

Le ministre affirme que la réforme proposée constitue le minimum nécessaire pour permettre la revalorisation des salaires des aides ménagères bruxelloises et sortir la Région de son isolement institutionnel.

Les questions plus larges de maîtrise budgétaire, évoquées notamment par Elhadj Moussa Diallo, pourront être discutées lorsque la Région disposera d'un gouvernement de plein exercice.

Réponses et répliques

Karine Lalieux constate que l'objectif partagé par l'ensemble des groupes est double: garantir la revalorisation des aides ménagères bruxelloises sans alourdir le budget régional, et, si possible, réduire progressivement le coût du subventionnement.

Le mécanisme combinant augmentation du prix du titre-service et suppression de la rédaction d'impôt permettrait de couvrir intégralement l'augmentation de 0,77 euro brut, autrement dit l'euro que demandent les employeurs, sans nécessiter la libéralisation des frais administratifs. L'oratrice s'interroge dès lors sur le caractère justifié de l'amendement n° 3.

La députée conteste par ailleurs l'argument patronal selon lequel verser 0,77 euro nécessiterait un financement de 1,30 euro: ce surcoût n'a pas été invoqué en Flandre et en Wallonie. Elle rappelle surtout que les entreprises du secteur bénéficient déjà d'une réduction structurelle des

De minister overloopt nog enkele feiten:

- de sector is goed voor ongeveer 26.000 banen die voor 320 miljoen euro worden gefinancierd, wat voor het gewest neerkomt op een kostprijs van ongeveer 12.500 euro per baan;
- 91% van de dienstencheques wordt aangekocht tegen de basisprijs; slechts 5 à 6% van de Brusselse gezinnen valt in de hogere categorie;
- volgens de eerder genoemde studie van Idea Consult zou een grote meerderheid van de gebruikers bereid zijn om een verhoging met 1 euro te aanvaarden, als die daadwerkelijk ten goede komt aan de huishoudhulp.

De minister zegt aan Farida Tahar, die hem vraagt of de 13,5 miljoen euro om de loonsverhoging met terugwerkende kracht te laten ingaan kan worden vrijgemaakt, dat hij daarover een nota heeft voorgelegd aan de regering, die nog moet bijeenkomen. Hij kan dus nog geen formeel antwoord geven, maar hij bevestigt dat hij ermee bezig is.

De minister stelt dat de voorgestelde hervorming het noodzakelijke minimum is om de loonsverhoging voor de Brusselse huishoudhulp mogelijk te maken en het gewest uit zijn institutionele isolement te halen.

De bredere vraagstukken over hoe alles budgettair onder controle kan worden gehouden, ter sprake gebracht door Elhadj Moussa Diallo, kunnen pas worden besproken zodra het gewest over een regering met volle bevoegdheid beschikt.

Antwoorden en replieken

Karine Lalieux voert aan dat alle fracties een tweeledig doel nastreven, namelijk ervoor zorgen dat de Brusselse huishoudhulp aanspraak kunnen maken op een loonsverhoging zonder de begroting van het gewest extra onder druk te zetten en, indien mogelijk, de kosten van de betoelaging geleidelijk verminderen.

Door de prijs van de dienstencheques te verhogen en daarnaast de belastingvermindering af te schaffen, zou de loonsverhoging met 0,77 euro bruto, of de euro die de werkgevers vragen, volledig kunnen worden bekostigd, zonder dat het nodig is om de administratieve kosten vrij te laten bepalen. De spreekster vraagt zich dan ook af in hoeverre amendement nr. 3 te verantwoorden valt.

Het parlementslid betwist overigens het argument van de werkgevers dat om 0,77 euro uit te betalen 1,30 euro gefinancierd moet worden. Over die extra kost werd in Vlaanderen en Wallonië niet gerept. Zij wijst er bovenal op dat de bedrijven in de sector van de federale overheid al een

cotisations sociales octroyée par l'autorité fédérale, ce qui permet de financer 0,40 euro de revalorisation sans coût supplémentaire. Cette donnée fondamentale n'a pas été prise en compte dans les calculs présentés.

L'intervenante met en garde: si l'on combine une hausse de 1 euro, la libéralisation des frais administratifs et l'avantage de 0,40 euro lié aux cotisations réduites, les entreprises recevraient en réalité près de 1,70 euro pour financer 0,77 euro de revalorisation salariale. Une telle marge lui paraît excessive. Le Parlement doit veiller à ne pas répondre au chantage exercé selon elle par une partie des employeurs et à refuser toute libéralisation des frais qui ne s'accompagnerait pas d'un contrôle strict. Le cadre actuel permet déjà d'atteindre l'objectif salarial sans accorder de nouveaux avantages injustifiés aux entreprises.

Le ministre explique qu'il n'a pas souhaité compliquer le débat en ajoutant un élément qu'il connaît bien mais qu'il juge peu pertinent pour la discussion en cours: la réduction structurelle des cotisations sociales décidée par l'autorité fédérale. Cette mesure, rappelle-t-il, s'applique également en Flandre et en Wallonie et ne constitue donc pas un facteur différenciant pour Bruxelles; elle n'a pas modifié les conditions dans lesquelles les deux autres Régions ont conclu leur accord social.

La convention collective de travail signée en août 2025 prévoit explicitement qu'elle ne pourra être élargie à Bruxelles que sous réserve de conditions de financement similaires à celles appliquées dans les deux autres Régions, où la revalorisation salariale a été financée par une augmentation de 1 euro de la valeur de remboursement du titre-service. Selon lui, cette exigence s'impose à Bruxelles: verser moins de 1 euro ne permettrait pas de rallier le banc patronal (Federation), tandis que verser davantage n'a aucune justification. La contribution régionale doit donc se limiter strictement à 1 euro, ce qui suffit à financer la revalorisation salariale prévue par la convention collective de travail.

Toute intervention au-delà de 1 euro relève d'un choix budgétaire général de la Région, mais n'est pas strictement nécessaire à la conclusion d'un accord social. De même, la suppression de la réduction d'impôt ne conditionne pas l'accord social; elle concerne uniquement le budget régional et pourrait faciliter la décision du ministre du Budget de libérer les 13,5 millions d'euros destinés au financement rétroactif demandé par le Parlement dans sa récente résolution.

structurele korting op de sociale bijdragen krijgen, waardoor 0,40 euro van de loonsverhoging kan worden gedekt zonder bijkomende kost. Met dat fundamentele gegeven werd geen rekening gehouden in de voorgestelde berekeningen.

De spreekster waarschuwt: als we bij de 1 euro extra de vrij te bepalen administratieve kosten en het voordeel van 0,40 euro dankzij de bijdragevermindering optellen, zouden de bedrijven in werkelijkheid bijna 1,70 euro krijgen om een loonsverhoging van 0,77 euro te financieren. Dat lijkt haar een overdreven marge. Het parlement mag niet zwichten voor chantage, die een deel van de werkgevers volgens haar uitoefenen, en het mag niet toelaten dat de kosten vrij kunnen worden bepaald zonder dat daar strenge controle op komt. De huidige regeling volstaat reeds om het beoogde loondoel te bereiken zonder de bedrijven nieuwe, ongerechtvaardigde voordelen toe te kennen.

De minister legt uit dat hij het debat niet complexer wilde maken door er de structurele verlaging van de sociale bijdragen door de federale overheid bij te betrekken. Dat is een element waarvan hij zeer goed op de hoogte is, maar volgens hem is het weinig relevant voor de bespreking van vandaag. Hij wijst erop dat die maatregel ook van toepassing is in Vlaanderen en Wallonië en dus niet het verschil maakt voor Brussel. Hij had geen weerslag op de voorwaarden waaronder de andere twee gewesten hun sociaal akkoord hebben gesloten.

In de collectieve arbeidsovereenkomst die in augustus 2025 werd ondertekend, staat uitdrukkelijk dat die enkel naar Brussel kan worden uitgebreid onder dezelfde financieringsvoorwaarden als in de andere twee gewesten, die om de loonsverhoging te financieren de terugbetalingswaarde van een dienstencheque met 1 euro hebben verhoogd. Volgens hem kan Brussel daar niet om heen. Keert het minder dan 1 euro uit, dan krijgt het de werkgeversbank (Federation) niet mee. Om meer uit te keren is er dan weer geen enkele rechtvaardigingsgrond. De gewestelijke bijdrage moet dus strikt beperkt blijven tot 1 euro. Dat volstaat om de loonsverhoging te financieren die in de collectieve arbeidsovereenkomst in het vooruitzicht is gesteld.

Het gewest moet in het licht van zijn begroting zelf uitmaken of het voor meer dan 1 euro wil tegemoetkomen, maar dat is strikt gezien niet nodig voor het sluiten van een sectoraal akkoord. Evenmin vormt de afschaffing van de belastingvermindering een voorwaarde voor het sociaal akkoord. Die is namelijk enkel van belang voor de gewestbegroting en zou de beslissing van de minister van Begroting om de 13,5 miljoen euro vrij te maken om de loonsverhoging met terugwerkende kracht te financieren, zoals onlangs door het parlement gevraagd in een resolutie, gemakkelijker kunnen maken.

Clémentine Barzin réagit aux propos du ministre: elle conteste l'idée que les 0,77 euro de revalorisation salariale seraient insuffisants et souligne, comme Karine Lalieux, qu'il faut intégrer dans le calcul les 0,40 euro résultant de la réduction structurelle des cotisations sociales décidée par l'autorité fédérale. Cette réduction de 0,40 euro diminue les coûts supportés par les entreprises et doit être prise en compte, même si le ministre affirme l'inverse.

Les frais administratifs, libéralisés et encadrés par des garde-fous dans sa proposition, offrent également une marge permettant de couvrir le «delta» évoqué par les employeurs.

La comparaison avec la Wallonie est sans objet: l'augmentation de 1 euro y a été décidée antérieurement à la revalorisation salariale des aides ménagères. Les systèmes étant pleinement régionalisés, ils ne sont pas transposables tels quels d'une entité à l'autre.

En conclusion, la députée affirme que le modèle proposé par son groupe tient la route et permet une revalorisation durable de la rémunération des aides ménagères bruxelloises, sans reproduire mécaniquement les choix opérés dans les autres Régions.

Le ministre explique que Federgon, dans le courrier qu'elle lui a adressé, demande le même remboursement qu'en Wallonie: 0,77 euro n'est pas suffisant; les employeurs ont besoin de 1 euro (et demandent même davantage).

Clémentine Barzin estime que les propositions n^{os} A-176/1 et A-177/1 entraînent un double surcoût pour les utilisateurs: une hausse de 1,20 euro dès le premier titre-service, portant le prix à 11,40 euros, et l'effet de la suppression de la déductibilité fiscale, équivalent à 1,50 euro supplémentaires. Elle répond à Stijn Bex que ce supplément global n'a rien d'anodin: pour rappel, l'étude d'IDEA Consult montre que la moitié des utilisateurs refuse de dépasser le seuil de 10 euros.

La disparition de l'avantage fiscal touchera principalement la classe moyenne, et surtout les petits consommateurs utilisant moins de 172 titres-services par an. Certains s'apprêtent donc, même en l'absence d'un gouvernement de plein exercice, à infliger à ces ménages une taxe de près de 2,70 euros dès le premier titre-service.

Les utilisateurs sont attachés au dispositif et souhaitent sa stabilité, ainsi que le maintien de la déductibilité fiscale. Si le dispositif bruxellois devient trop coûteux pour eux, il s'en suivra mécaniquement une baisse de la demande, avec un risque réel de retour au travail non déclaré, ce qui rendrait sans effet la revalorisation salariale.

Clémentine Barzin répondit op de toelichting van de minister. Zij betwist de opvatting dat de 0,77 euro loonsverhoging onvoldoende zou zijn en benadrukt, zoals Karine Lalieux, dat de 0,40 euro afkomstig van de door de federale overheid toegekende structurele vermindering van de sociale bijdragen mee verrekend moet worden. Die vermindering van 0,40 euro verlaagt de kosten die de bedrijven moeten dragen. Daar moet rekening mee worden gehouden, ook al beweert de minister van niet.

Het vrij laten bepalen van de administratieve kosten, waaraan zij in haar voorstel enkele buffers heeft gekoppeld, biedt bovendien een bijkomende marge die moet volstaan om het verschil waarop de werkgevers wijzen, te dekken.

De vergelijking met Wallonië is zinloos. Daar werd reeds vóór de loonsverhoging voor de huishoudhulp beslist om een verhoging met 1 euro door te voeren. Aangezien de gewesten volledig bevoegd zijn voor de systemen, kunnen die niet zomaar van het ene gewest naar het andere worden overgezet.

Het parlementslid besluit dat het door haar fractie voorgestelde model steek houdt en een duurzame loonsverhoging voor de Brusselse huishoudhulp mogelijk maakt, zonder zich klakkeloos te enten op de keuzes die de andere gewesten hebben gemaakt.

De minister legt uit dat Federgon hem in een brief dezelfde terugbetaling als in Wallonië heeft gevraagd: 0,77 euro is niet genoeg, de werkgevers hebben 1 euro nodig (en vragen zelfs meer).

Clémentine Barzin is van oordeel dat de voorstellen nrs. A-176/1 en A-177/1 de gebruikers twee keer op extra kosten jagen. Zo stijgt de nominale prijs vanaf de eerste dienstencheque met 1,20 euro tot 11,40 euro. Daarnaast kost de afschaffing van de fiscale aftrekbaarheid hen nog eens 1,50 euro extra. Zij antwoordt Stijn Bex dat die totale extra kost niet onbeduidend is. Uit de studie van Idea Consult blijkt namelijk dat de helft van de gebruikers een prijs van meer dan 10 euro niet ziet zitten.

Het wegvallen van het fiscale voordeel zal vooral de middenklasse treffen en dan in het bijzonder de mensen die minder dan 172 dienstencheques per jaar gebruiken. Sommigen brengen dus, ondanks het ontbreken van een volwaardige regering, alles in gereedheid om die gezinnen een belasting van bijna 2,70 euro vanaf de eerste dienstencheque op te leggen.

De gebruikers zijn gehecht aan het systeem en zouden willen dat het blijft zoals het is, met behoud van de fiscale aftrekbaarheid. Indien het Brusselse systeem te duur uitvalt voor hen, zal dat automatisch leiden tot minder vraag, wat er dan weer toe dreigt te leiden dat mensen opnieuw in het zwartwerk-circuit terechtkomen, waardoor de loonsverhoging haar doel voorbij schiet.

Les groupes qui soutiennent ces textes font peser une charge dure, massive et ciblée sur les familles bruxelloises, et privilégient la recherche de recettes nouvelles plutôt qu'une réduction des dépenses publiques. Son groupe le dénonce, qui n'acceptera jamais que la classe moyenne devienne une variable d'ajustement budgétaire.

Stijn Bex répond que les groupes MR et Groen voient les choses différemment: pour son groupe, les titres-services sont subventionnés à hauteur de 70 % par les contribuables. La proposition a pour effet de réduire cette subvention qui, sous réserve d'un calcul plus précis, reste supérieure à 65 %. La Région doit réaliser un milliard d'euros d'économies pour remettre de l'ordre dans ses finances. Il s'agit d'une des façons les moins douloureuses et les plus équitables d'y parvenir. Si le groupe MR y voyait également une subvention, plutôt qu'une déduction fiscale, il serait probablement du même avis.

Clémentine Barzin rétorque que c'est justement parce qu'il s'agit de la solidarité de tous les Bruxellois que son groupe s'oppose à l'ajout de 13,5 millions d'euros au déficit de la Région.

V. Discussion des articles et votes

V.1. Proposition d'ordonnance n° A-176/1 – 2025/2026

Corrections techniques

Le texte appelle quelques corrections matérielles pour le mettre en conformité avec les règles de la technique législative. Elles seront apportées au texte adopté.

Articles 1er à 3

Ces articles ne suscitent aucun commentaire.

Votes

L'article 1er est adopté à l'unanimité des 15 membres.

Les articles 2 et 3 sont adoptés par 9 voix contre 5 et 1 abstention.

Vote sur l'ensemble de la proposition d'ordonnance

l'ensemble de la proposition d'ordonnance, telle que corrigée techniquement, est adopté par 9 voix contre 5 et 1 abstention.

De fracties die de voorliggende teksten steunen, leggen een zware en gerichte last op de schouders van de Brusselse gezinnen en gaan liever op zoek naar nieuwe ontvangsten dan de overheidsuitgaven te beperken. Haar fractie hekelt dat en zal nooit aanvaarden dat de middenklasse wordt gebruikt om bij te passen voor de begroting.

Stijn Bex antwoordt dat de MR-fractie en de Groenfractie een verschillende kijk op de zaken hebben. Zijn fractie meent dat dienstencheques voor 70% worden gesubsidiëerd door de belastingbetaler. Het voorstel leidt tot een verlaging van die subsidie die, al moeten we het nog wat nauwkeuriger berekenen, nog meer dan 65% blijft bedragen. Het gewest moet een miljard euro besparen om zijn financiën weer op orde te krijgen. Dit is een van de minst pijnlijke en meest eerlijke manieren om dat mogelijk te helpen maken. Indien de MR-fractie daar ook een subsidie in plaats van een belastingaftrek in zou zien, zou ze waarschijnlijk dezelfde mening toegedaan zijn.

Clémentine Barzin antwoordt dat het net uit solidariteit met alle Brusselaars is dat haar fractie zich ertegen verzet om het tekort van het gewest nog eens 13,5 miljoen euro groter te maken.

V. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

V.1. Voorstel van ordonnantie nr. A-176/1 – 2025/2026

Technische verbeteringen

De tekst vereist enkele materiële correcties om hem in overeenstemming te brengen met de regels van de wetgevingstechniek. Deze correcties zullen in de aangenomen tekst worden aangebracht.

Artikelen 1 tot 3

Deze artikelen lokken geen enkele commentaar uit.

Stemmingen

Artikel 1 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

De artikelen 2 en 3 worden aangenomen met 9 stemmen tegen 5, bij 1 onthouding.

Stemming over het geheel van het voorstel van ordonnantie

Het geheel van het voorstel van ordonnantie, aldus technisch verbeterd, wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 5, bij 1 onthouding.

**V.2. Proposition d'ordonnance
n° A-177/1 – 2025/2026**

Corrections techniques

Le texte appelle quelques corrections matérielles pour le mettre en conformité avec les règles de la technique législative. Elles seront apportées au texte adopté.

Articles 1er et 2

Ces articles ne suscitent aucun commentaire.

Votes

L'article 1er est adopté à l'unanimité des 15 membres présents.

L'article 2 est adopté par 9 voix contre 5 et 1 abstention.

Article 3

Farida Tahar retire l'amendement n° 1.

Votes

L'amendement n° 6 (sous-amendement à l'amendement n° 2) est adopté par 10 voix contre 1 et 4 abstentions.

L'amendement n° 2, tel que sous-amendé, est adopté par 10 voix contre 1 et 4 abstentions.

Article 3/1 (nouveau)

Gisèle Mandaila présente et justifie les amendements n° 3 et 7.

Fadila Laanan retire l'amendement n° 5.

Clémentine Barzin demande des précisions sur la portée des épithètes «*justifié et explicité*» figurant dans l'amendement n° 7. Elle veut savoir si les entreprises titres-services devront, à chaque modification de leurs frais complémentaires, transmettre une communication officielle à Bruxelles Économie et Emploi ou si une autre procédure est envisagée.

Jonathan de Patoul répond que la justification des frais complémentaires pourrait prendre la forme d'une présentation annuelle dans le rapport d'activité des entreprises, détaillant le montant et l'usage des frais perçus.

**V.2. Voorstel van ordonnantie
nr. A-177/1 – 2025/2026**

Technische verbeteringen

De tekst vereist enkele materiële correcties om hem in overeenstemming te brengen met de regels van de wetgevingstechniek. Deze correcties zullen in de aangenomen tekst worden aangebracht.

Artikelen 1 en 2

Deze artikelen lokken geen enkele commentaar uit.

Stemmingen

Artikel 1 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

Artikel 2 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 5, bij 1 onthouding.

Artikel 3

Farida Tahar trekt amendement nr. 1 in.

Stemmingen

Amendement nr. 6 (subamendement op amendement nr. 2) wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1, bij 4 onthoudingen.

Amendement nr. 2, aldus gesubamendeerd, wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1, bij 4 onthoudingen.

Artikel 3/1 (nieuw)

Gisèle Mandaila stelt de amendementen nrs. 3 en 7 voor en verantwoordt ze.

Fadila Laanan trekt amendement nr. 5 in.

Clémentine Barzin vraagt verduidelijking over de strekking van de toevoegsels "*verantwoord en expliciet toegelicht*" in amendement nr. 7. Zij wil weten of de dienstenchequebedrijven, telkens wanneer zij hun bijkomende kosten wijzigen, dat officieel moeten melden aan Brussel Economie en Werkgelegenheid of dat er een andere procedure wordt overwogen.

Jonathan de Patoul antwoordt dat de bijkomende kosten jaarlijks verantwoord zouden kunnen worden in het activiteitenverslag van de dienstenchequebedrijven, waarbij weergegeven wordt hoeveel er werd ontvangen en waarvoor dat bedrag werd gebruikt.

Le ministre précise que la réglementation actuelle prévoit déjà que les frais complémentaires doivent être justifiés dans le rapport d'activité, en indiquant ce qui a été perçu et comment ces montants ont été utilisés. L'amendement n° 7 ne fait donc que compléter le dispositif existant.

Clémentine Barzin critique les lourdeurs administratives déjà imposées aux entreprises, qui vont encore s'aggraver.

Le ministre répond que ces obligations administratives ne sont pas spécifiques à Bruxelles: la Wallonie applique exactement les mêmes, comme l'a confirmé le ministre wallon de l'Emploi, Pierre-Yves Jeholet. La charge administrative supplémentaire pour les employeurs titres-services restera donc limitée et alignée sur ce qui se pratique dans les deux autres Régions.

Votes

L'amendement n° 7 (sous-amendement à l'amendement n° 3) est adopté par 9 voix contre 6.

L'amendement n° 3, tel que sous-amendé, est adopté par 9 voix contre 6.

Article 4

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Votes

L'amendement n° 4 est adopté à l'unanimité des 15 membres présents.

L'article 4, tel qu'amendé, est adopté à l'unanimité des 15 membres présents.

Vote sur l'ensemble de la proposition d'ordonnance

L'ensemble de la proposition d'ordonnance, telle qu'amendée et corrigée techniquement, est adopté par 9 voix contre 1 et 5 abstentions.

En conséquence de l'adoption des propositions d'ordonnance n°s A-176/1 – 2025/2026 et A-177/1 – 2025/2026, la proposition d'ordonnance n° A-217/1 – 2025/2026 devient sans objet.

De minister verduidelijkt dat in de huidige regelgeving reeds is bepaald dat de bijkomende kosten moeten worden verantwoord in het activiteitenverslag, en dat daarbij moet worden vermeld hoeveel er is geïnd en hoe die bedragen zijn gebruikt. Amendement nr. 7 vormt dus enkel een aanvulling op het bestaande systeem.

Clémentine Barzin hekelt de administratieve rompslomp waarmee de bedrijven vandaag al te maken krijgen en die nog groter zal worden.

De minister antwoordt dat niet alleen in Brussel dergelijke administratieve verplichtingen gelden. Wallonië hanteert net dezelfde verplichtingen. Dat heeft Waals minister van Werk Pierre-Yves Jeholet zelf bevestigd. De bijkomende administratieve last voor de dienstenchequebedrijven zal dus beperkt blijven en in de lijn liggen van die in de andere twee gewesten.

Stemmingen

Amendement nr. 7 (subamendement op amendement nr. 3) wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 6.

Amendement nr. 3, aldus gesubamendeerd, wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 6.

Artikel 4

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemmingen

Amendement nr. 4 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

Artikel 4, aldus geamendeerd, wordt aangenomen bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

Stemming over het geheel van het voorstel van ordonnantie

Het geheel van het voorstel van ordonnantie, aldus geamendeerd en technisch verbeterd, wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 1, bij 5onthoudingen.

Als gevolg van de aanneming van de voorstellen van ordonnantie nrs. A-176/1 – 2025/2026 en A-177/1 – 2025/2026 wordt voorstel van ordonnantie nr. A-217/1 – 2025/2026 doelloos.

Confiance est faite aux rapporteurs pour la rédaction du rapport.

Les rapporteurs

Olivier WILLOCX
Karine LALIEUX
Stijn BEX

Le président

Elhadj Moussa DIALLO

Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteurs voor het opstellen van het verslag.

De rapporteurs

Olivier WILLOCX
Karine LALIEUX
Stijn BEX

De voorzitter

Elhadj Moussa DIALLO